

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

September-October 2006

ਅੱਸੂ-ਕੱਤਕ ਪੜੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

editor@sikhbulletin.com

Volume 8, Number 9&10

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA 95762, USA Fax (916) 933-8020
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax-exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

Editorial: The Root Cause.....	1
Bush Foreign Policy in 'Nut' Shell.....	4
Vedanti – An Enemy of Sikhi.....	5
Sikhism: A Tribal Tragedy.....	7
Writings of Bhai Randhir Singh:	
A Critical Appraisal.....	10
Who is Kala Afghana?	13
The American Scene: Profiled With Pride.....	14
Amrit & Pahul.....	16
Authorship of the so-called Dasamgranth.....	16
Remembering Saragarhi.....	17
Two World Wars and the Sikhs.....	18
Why Are You Carrying A Dagger?	20
City of 'Kirpans'	20
Akhand Paath On Sale.....	22
Sikhs Quitting Afghanistan.....	23
ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ.....	24
ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡਪਾਰੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ.....	25
ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੋ!.....	27
ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ.....	29
ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼.....	29
ਗੁਰਸ਼ਬਦ ਵੀਚਾਰ.....	31
Book Page.....	32

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Avtar Singh Dhani, USA

Gurpal Singh Khaira, USA

Gurcharan Singh Brar, Canada

Dr. Sarjeet Singh Sidhu, Malaysia

Production Associates

Amrinder Singh

Sachleen Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries.

You may make copies for free distribution.

Give us your e-mail address to save on postage.

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:

editor@sikhbulletin.com

Our Website: www.sikhbulletin.com

EDITORIAL

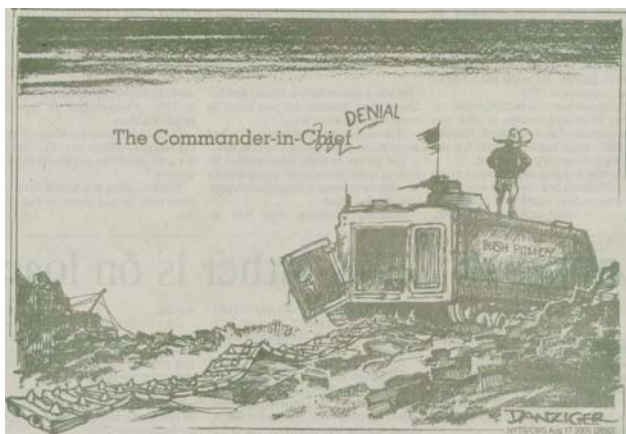
THE ROOT CAUSE

This writer is beholden to two nations, one that gave him birth, the Sikh Nation and the other that he now calls home, the United States of America. In case of the former the Creator made the choice for him, in case of the latter the choice was his. There is a lot to be admired about both of these nations yet at this juncture in their histories both are saddled with most despicable leadership. For a long time the reason for this state of affairs was a puzzle. Then suddenly, during Israeli destruction of Lebanon, blessed by President Bush, a clear picture of the reasons began to emerge. It is a complex combination of leaders' arrogance, absence of humility and intense desire to control others with whatever means possible regardless of common human decency or national or international laws coupled with total gullibility and stupidity of the masses, comfort of status quo and 'why should I stick my neck out' attitude of the intellectuals and naked unbridled greed of the media.

Time and again while speaking on the issue of Israeli invasion of Lebanon President Bush, and the US media, including CNN, for that matter, spoke of the capture of two Israeli soldiers by Hezbollah as the **root cause** of the latest conflict. Unfortunately it is not that simple. Without going into too many details, most people would agree that if there is a single **root cause** it would be the abandonment by European powers of the European Jewish people made refugees by Hitler's Germany. Europeans simply washed their hands off by dumping hapless homeless at the door step of the Palestinians whose lands they had already forcibly occupied. At the same time while referring to the UN resolutions governing Lebanon and Israel, repeated references were made to the disarming of Hezbollah according to UN Resolution 1559 that had not happened. The President and the media, at least the US media, never mentioned the other key provisions of the same resolution that Israel had failed to implement i.e. release of thousands of Lebanese prisoners held by Israel and the vacating of its occupation of Lebanese territory known as Sheba farms while at the same time there was no mention of the UN resolutions that both the Israelis and the Americans have ignored for decades vis-à-vis the Israelis and the Palestinians. Only people to bring up those resolutions were the Syrian officials who pointed out that both the Israelis and Americans while harping on Resolution 1559 have completely ignored Resolution 242 from 1967 and Resolution 338 from 1973, both mandating Israel return occupied land, including the Golan Heights to Syria. Every time this happened the CNN anchor simply ignored the point raised by the Syrians and either cut them off without comment or changed the subject. While engaging in this rhetoric both Bush and Israelis conveniently forgot the fact that Hezbollah was born out of desperation about two decades ago as a resistance movement when Israel, with the US blessing, was occupying Lebanon in order to destroy PLO. While loudly accusing Syria and Iran of supporting Hezbollah they also conveniently forgot that the tanks, bullets and bombs that Israel was using against the

civilians in Lebanon were US made and paid for with US tax payers' dollars. **What is good for the goose should be good for the gander.**

The entire US policy in the Middle East is flawed. **The tail is wagging the dog.** There was a time when a US president told the Israelis in no uncertain terms to get out of the Sinai and another froze the US aid funds to stop the construction of illegal Israeli settlements on Palestinian land in the West Bank. Slowly and imperceptibly, however, under pressure of a very clever Israeli lobby, members of US Congress have given up their power of independent thought and blindly accepted the dictates of Israeli policy in the Middle East. The corrupt US lackey governments, two Kingdoms of Jordan and Saudi Arabia (not democracies) and one dictatorial 'democracy' of Egypt have been neutralized. Unfortunately, this President Bush has outdone the Congressmen in his support of Israeli policy which is based upon brutal use of force, 'might is right'. For someone who dodged the draft, war is like a computer game and he can play The Commander-in-Chief and declare with a grin after the fall of Baghdad, "**mission**

Jeff Danziger New York Times Syndicate. Aug. 17, 2006

accomplished"; he wants Osama bin Laden "**dead or alive**"; and in an unpresidential manner challenges Al Qaeda and Sunni resistance to "**bring it on**". Was the mission accomplished or had the unfolding of American and Iraqi tragedy just begun? Has Osama bin Laden been killed or caught or is he laughing in his 'cave'? And as to the unstatesman like swaggering cowboy, bar room brawl style dare of "bring it on", he got it but paid for it with the lives of sons and husbands of others, not his or **Cheney's or Rumsfeld's**.

US attack on Iraq was a criminal act financed with US tax payer dollars. The blood of thousands of American dead and tens of thousands wounded and tens of thousands of Iraqi dead and millions put in jeopardy is on the hands of this President. Even if in November the Democrats win both houses, they do not have the moral standing or spine to impeach Bush, which he should be. Republicans had gone after Clinton for no grounds at all. Isn't there another party that could try this administration in The World Court? Does the fear of impeachment over the treatment of prisoners by the CIA, under explicit orders of this President, on the territory of rogue states paying obeisance to this

American administration have anything to do with his quest to modify the Geneva Convention to shield him for violations of Title III, especially when his own Supreme Court had ruled that Geneva Convention did apply to Bush's prisoners? Wouldn't "**Iraq-gate**" and "**torture-gate**" be more in this nation's interest than was the "Monica-gate"? First denying that CIA had torture chambers in other countries and then admitting to their presence after bringing the prisoners to Guantanamo Bay, after adverse ruling by the Supreme Court, Bush prefers to use harmless sounding phrase "**alternative set of procedures**" used in their interrogation. For massive killings of civilians in Afghanistan and Iraq the phrase is "**collateral damage**". To bring the gravity of the situation home let us create two scenarios. Firstly, let President Bush, Cheney and Rumsfeld spend a day or two at **Abu Ghraib** prison and have themselves subjected to these alternative set of procedures and see if they violate human dignity. That would be a sure way of bringing '**clarity**' to what Bush calls '**vagueness**' in Geneva Convention. Secondly, in a family of four in Iraq the parents and a younger sister of a teenage Iraqi girl were killed by drunken US soldiers before they raped and killed her too. Bush's is also a four member family. If the same treatment is meted out to them would that be considered collateral damage or a horrendous crime? In both cases it should be the latter and responsibility for bringing that situation around will rest with the one person who triggered the chain of events by attacking Iraq in violation of all International laws and against the wishes of the United Nations.

There is no doubt in any reasonable mind that this administration's whole argument to go to war in Iraq was based on falsehood garnished with manipulated intelligence; and when **Colin Powell** was making a case before the Security Council to go to war against Iraq he was lying and he knew he was lying. That is why he had **CIA Chief George Tenet**, who along with **Cheney** was a willing accomplice in this crime of manipulating intelligence to attack a UN member nation without UN authorization. After Tenet was done doing his dirty work Bush thanked him by awarding him a civilian medal of service. All those Congressmen and Senators from both parties, who voted for this war, ought to have resigned. Now they are equally guilty. There are reports in the press that Bush administration is seriously planning air strike against Iran's nuclear power facilities and its encouragement to Israel to go after Hezbollah was a trial run geared towards that goal. Hezbollah survived and perhaps so did the long range rockets that could reach Tel Aviv, to be unleashed only if and when US tax payer financed bombs fall on Tehran. Iraq war has already benefited Iran beyond their wildest dreams; turned United States into an international pariah; and an attack will further improve Iran's position in the Middle East and the world. **Colin Powell** has finally mustered some moral courage and in a letter to **Sen. John McCain** who has teamed up with Senators **John Warner and Lindsey Graham**, all Republicans, in opposing Bush's attempt to change the Geneva Convention Title III, come out with the statement that "**the world is beginning to doubt the moral basis of our fight against terrorism**", **leading to the following frown and statement from Bush:**

“It's unacceptable to think that there's any kind of comparison between the behavior of the United States of America and the action of Islamic extremists,” President Bush says at Friday's (Sept. 15, 2006) news conference.

Is it really? Ask those on the receiving end of the US behavior.

At the United Nations he talked down to the people of Iran and Syria. He lectured the Iranians about their government squandering their resources on terrorists and implied that they are not a democracy. Having squandered hundreds of billions of this country's dollars in throwing his weight around in Afghanistan, Iraq, Lebanon and itching to do the same in Iran it is a case of a *pot calling kettle black*. Iran is not a democracy but Israel is where non-Jews are second class citizens?

Population make up in USA is rapidly changing. Without blind US support Israel is nothing. If Israel continues on this course of arrogance there is no doubt in this writer's mind that a day will come, may be in not too distant future, when history will repeat itself. If Israeli leaders are wise they would beg the Arab countries to once again offer to recognize it in exchange for withdrawing from the occupied Arab lands, an offer it had arrogantly refused only a few years ago. Solution is political not military. Otherwise, in the next round the corrupt states and lap dogs of USA, Saudi Arabia, Jordan and Egypt won't be there to condemn Hezbollah or its successor, just as Hezbollah wasn't there when Sharon the butcher authorized and watched the massacre of Palestinian women and children in Beirut by the Lebanese Christians. Israel fully expected for Christians to rise against Hezbollah and greet them as liberators just as Bush crowd expected to be greeted as liberators in Iraq; neither transpired.

Bush crowd lives in a world of make believe, totally divorced from reality: *'Iraqis will greet them as liberators'*, not as invaders and occupiers; rush to announce *'Mission Accomplished'* when in reality the troubles were just starting; *'Situation in Iraq is improving'* when the Iraqis say they are in a civil war; *'Hezbollah has lost'* when not only the rest of the world, Tony Blair excluded, but also even the Israelis hold the opposite view. **Some leaders create great nations while others bring them into decline. Bush Blair duo is doing it to USA and UK.**

In his column in Washington Post, Peter Baker writes, “For 10 minutes, the talk show host grilled his guests about whether George Bush's mental weakness is damaging America's credibility at home and abroad. For 10 minutes, the caption across the bottom of the television screen read, IS BUSH AN IDIOT. But the host was no liberal media elitist. He was Joe

Scarborough, a former Republican congressman turned MSNBC political pundit. And his answer to the captioned question was hardly “no”. While other Presidents have been called stupid, he said: ‘I think George Bush is in a league by himself.’” George Bush may or may not be stupid or an idiot but he has squandered world's good will generated by the tragic events of 9/11, brought disgrace to the office of Presidency, lost friends in the world, multiplied the enemies of the United States and in the process did Bin Laden's dirty work and made it possible for him to achieve what he could not under Saddam Hussein's Iraq i.e. establish Al Qaida's strong presence in Iraq. When Bush claimed Iraq/Al Qaida connection to make a case for attack on Iraq he was lying. His actions have now made it a reality. Secretary of State *Condoleezza Rice* got offended when the *Venezuelan President Hugo Chavez* called *Bush* the “*devil*” during his speech to the *United Nations* and termed those remarks “*not becoming for a head of state*”. She is right but they equally apply to her boss, perhaps more so.

When Nanak spoke about ‘*hlemi raj*’ (benevolent rule of justice for all) *Babar* was ravaging India. Bush is the current *Babar* ravaging Iraq himself and having Israel ravage Lebanon. For the sake of the United States and well being of the entire world *Bush* should abandon *his vicious God* engaged in mortal feud with *Bin Laden's God* and pay heed to *Guru Nanak* and practice ‘*In God We Trust*’ and substitute the term ‘*God Bless Us All*’ for ‘*God Bless America*’. *O God of all humanity please save us from gods of Bush, Bin Laden and Pope Benedict XVI* who recently quoted with admiration the words of a Byzantine Emperor Manuel II Paleologus to cowardly describe his personal feelings about Islam: “*Show me just what Muhammad brought that was new and there you will find things only evil and inhuman, such as his command to spread by the sword the faith he preached*”.

This country was built upon individual freedom and pursuit of happiness, a symbol of liberty, a heaven on earth. Hope is what it should be exporting. ***Under Bush/Cheney it is exporting terror*** and its response to terror was with terror, not with justice. In pursuing his own terror he made his own rules. May history judge him correctly?

Things are not any better in the *Sikh Nation*. *Mann, Badal or Amarinder*, none of these leaders or any others whose names are almost always in the news, is going to bring any changes in the lives of Sikhs in Panjab let alone anywhere else. Recently announced *Second Gurdwara Sudhar Lehar* by various Akali factions led by *Mr Manjit Singh Calcutta* is a fraud. For almost a quarter century, hand in hand with Tohra, Manjit Singh Calcutta has done every thing in his power to stop Gurdwara reform. Latest example was his despicable attempt at no holds barred opposition to the *October 26th 2003 World Sikh Convention in Mohali*. (SB Dec.2003). He was also responsible for publishing at SGPC's expense the very book that Singh Sabha Lehar had removed from the Gurdwaras, “*Gurbilas Patshahi 6*”. As to the head of corruption in Sikhi we publish the May-August Editorial again in this issue. Hardev Singh Shergill

BUSH FOREIGN POLICY IN 'NUT' SHELL

DRAWING BOARD

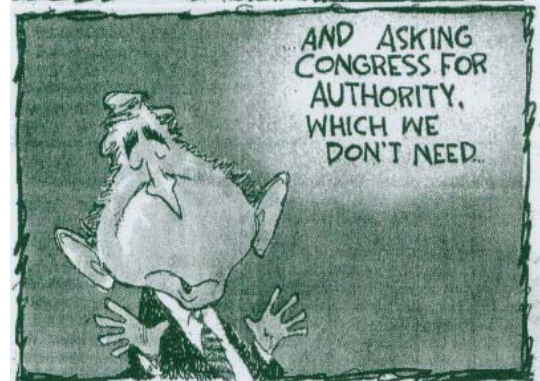
I have been instructed by my clients, the American people, to extend this very generous buyout offer for the final 2.5 years of your contract... We do hope you will consider it."

Isn't it wonderful, O Vile one? The more Bush talks, the less we have to do.
Pat Oliphant-Universal Press Syndicate

Rex Babin: The Sacramento Bee

Nick Anderson Houston Chronicle

EDITORIAL

VEDANTI – AN ENEMY OF SIKHI

“Akhal Takhat Sahib is the most supreme seat of the Sikh nation. All Sikhs owe their loyalty solely to this throne.” (Dr. Harjinder Singh Dilgeer). It should be emphasized that loyalty is to the ‘Institution of Akhal Takhat Sahib’, not to the caretaker. Our current leadership, headed by Vedanti, by its shameful conduct has damaged this Institution but other than

isolated cries of concern by a few individuals the vast majority of people calling themselves Sikhs and all the ‘Sikh’ Organizations are oblivious to the undermining of the very basic principles of Guru Nanak’s message that Akhal Takhat is supposed to uphold.

‘Jathedar’ Vedanti has graced pages of The Sikh Bulletin many times since his appointment by Badal after the unceremonious sacking of his predecessor, Puran Singh, on March 28, 2000, largely because of his fraternization with unsavoury characters like Nanaksaria ‘Sant Baba’ Amar Singh Barundi. (See *SB May, June, Nov. 2000; June & Oct. 2001; Feb. & Aug. 2002.*) and ‘Sant Baba’ Daljit Singh Chicago. It did not take us long to see through him and in the June 2000 issue of the SB we identified him as a ‘Trojan Horse’. He has proven us right, beyond our expectations. He has consistently tried to present the scums of Sikhi as its religious leaders. Unlike the tradition established by our Gurus who practiced what they preached, Vedanti says one thing but does exactly opposite.

In the Tribune dated Oct. 30/2001, dateline Amritsar Oct.29, under the banner, “Drive against dera system”, Vedanti is quoted as saying, “...meanwhile, Jathedar Vedanti appealed to the Sikh sangat to oppose those who were running deras and adopting practices which went against the tenets and principles of Sikhism. He said whenever any act of religious misconduct came to light the matter should be reported to the Akhal Takhat secretariat” ...“Khalsa Panth had the potential to take care of its enemy”.

Khalsa Panth may have the potential to take care of its enemies but it certainly has not shown the ability to recognize them. Most recently four such enemies were back, again, in this country – Tarlochan Singh, caretaker of Kesgarh Sahib, who played a major role in protecting Daljit Singh Chicago from a punishment harsher than listening to kirtan for his transgressions already well publicized in the

media; Iqbal Singh, caretaker Patna Sahib, who considers himself superior to the caretaker at Akhal Takhat Sahib and justifies his two marriages on the fallacy of two (or more) marriages of Guru Gobind Singh; Joginder Singh Vedanti, caretaker Akhal Takhat Sahib; and his tail, Ranjit Singh, granthi at Gurdwara Sees Ganj. They were here at the invitation of Satpal Singh Khalsa, Son-in-Law of Yogi Bhajan, the deceased leader of Sikh Dharma in the western world, who used Sikhism as a prop for his business practices in this country. To understand the true character of this leader of Sikh Dharma, copies of various law suits against him can be had from The Sikh Bulletin by those engaged in research in matters concerning Sikhi.

Vedanti speaks against derawalas, yet he graces their deras with his presence. *Daljit Singh of Chicago*, a one time Giani in Chandigarh and Baba in Chicago became an instant ‘Sant’ after being blessed by Vedanti’s visit to his dera, in May 2001, a visit that was vigorously opposed by the sangat of Chicago. (*SB June 2001*). During his same visit we presented him with a dossier on *Amar Singh*, a world class con artist and congenital liar, from whom he had already received a siropa in New Delhi on Nov.16, 2000. Not only did we not receive any response from him to our dossier, he lead a delegation of likes of Avtar Singh Hitt, then President of DGPC, Talwandi and others to Amar Singh’s dera in London in August 2001 and he has been there many times since then. While there he ignored the pleas of a Gursikh to be taken to meet some of the victims of Amar Singh.

Remember his public statement about any religious misconduct to be brought to his attention? Among the first to be brought to his attention was the moral misconduct of *Baba Dhanwant Singh*, the rape by him of the daughter of one of his devotees. Vedanti had assigned the investigative task to his wife’s brother, *Prithipal Singh Sandhu*, who was then his SGPC paid personal assistant. According to reports by the *Shiromani Khalsa Panchayat*, by accepting a bribe of several thousand rupees, Sandhu exonerated the Baba completely. Public hue and cry that ensued resulted in Sandhu losing his job, ostensibly, not for any misconduct but for being overage for SGPC job. Thanks to Panjab Police and Indian Judiciary Baba Dhanwant Singh went to jail for committing rape. For some unexplained reason, even though Prithipal Singh Sandhu is no longer an employee of SGPC he still accompanies Vedanti on his foreign jaunts and press refers to him as Vedanti’s PA. More recently when the Sangat of Palatine Gurdwara took the case of Daljit Singh Chicago to Vedanti he justifies the very mild punishment (He does not even call it punishment; he terms it sewa.) by stating that after listening to both sides i.e. sangat of Palatine Gurdwara and Daljit Singh, and affidavits of the Bibi in question and her husband, Daljit Singh was punished for lying to the media. Obviously Vedanti chose to believe Daljit Singh’s second explanation, after his on the

air denial of his or his van ever being at the Motel, for being with a married woman in the middle of the night i.e. he was counselling the woman. Amar Singh's standard excuse was also always the same.

Punjabi Weekly 'Panjab Times' of April 29, 2006 carries highlights of 'Jathedars' latest visit, reported by Amolak Singh. At Milwaukie's Brookfield Gurdwara, where they were invited by the "wealthy Sikh businessman S. Darshan Singh Dhaliwal", (obviously by inviting these people he is not using his wealth to help the cause of Sikhi), Vedanti urged the sangat to not to buy, read nor support those who create '*dubidha*' (ਦੁਬਿਧਾ) in the panth and question centuries old practices and call 'Jathedars' *pujaris*.. According to the reporter, although Vedanti did not name names, clear targets of his comments were two individuals that he had excommunicated, Joginder Singh, Editor and Publisher of Spokesman and Gurbakhsh Singh Kala Afghana.

Dictionary defines '*dubidha*' as double mindedness, doubt, dilemma and quandary. Those who have read and understood the writings of these two gentlemen with open mind do not agree with Vedanti. They say that any '*dubidha*' has been created by Vedanti and people like him. One of the first acts after being appointed caretaker of Akal Takhat, Vedanti issued a directive banning any discussion about so called '*Dasam Granth*'. While people like *Baba Virsa Singh* were free to propagate Dasam Granth right under Vedanti's nose, Sikh institutions like Institute of Sikh Studies, Chandigarh under *Dr. Kharak Singh* chose to obey the anti-gurmat order by Vedanti.

Vedanti's real '*dubidha*' (ਦੁਬਿਧਾ) causing work was '*Gurbilas Patshahi 6*', a book which is basically a '*kanjar kahani*'. It had disappeared from the Gurdwaras under the influence of Singh Sabha movement but resuscitated in June 1998 on Guru Hargobind Sahib's 400th birth anniversary as a 'gift' to the Panth, under the editorship of Vedanti, with SGPC funds facilitated by Manjit Singh Calcutta. (See SB May & June 2000 for detailed analysis of this book). Vedanti's most cherished wish was to see the resumption of *katha* of this book in all the Gurdwaras.

Yet another instance of his '*dubidha*' (ਦੁਬਿਧਾ) creation is his hypocrisy about *Hukamnamas*. Upon being appointed successor to Puran Singh he voided all Hukamnamas issued by Puran Singh but not those by Ranjit Singh Ghataura, including the notorious 'sit-on-the-floor-for-Langar' hukamnama. This, even in the light of the fact that on April 25, 1935 the five member '*Dharmik Slahkar Committee*' consisting of S. Kahn Singh Nabha, Prof. Jodh Singh, Prof. Teja Singh, Prof. Ganga Singh and Jathedar Mohan Singh had passed a resolution allowing Sikhs in Europe and America, where there is tradition to sit on chairs inside places of worship, to sit on chairs even inside Darbar hall by raising

the platform for parkash of Guru Granth Sahib. When Amolak Singh, the reporter for Panjab Times, pointed out Vedanti created '*dubidha*' (ਦੁਬਿਧਾ) in matter of Langar hukamnama by going to Didar Singh Bains' house in Yuba City but not to the Tierra Buena Gurdwara where he is president, because of the chairs, although Iqbal Singh of Patna Sahib has no compunction about going to the Gurdwara himself, and on this trip laying the foundation stone of a Gurdwara in Lodi, California, with chairs in the Langar hall, Vedanti confidently asserted that at Lodi Gurdwara the sangat had resolved to remove the chairs by *jaikara* (ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ...) and Tierra Buena Gurdwara will do so soon. We have news for Vedanti. Sangat at Lodi Gurdwara overruled the management's decision to placate Vedanti and put the chairs right back. Same has been happening at Tierra Buena Gurdwara for years.

Recently Vedanti has come out with a 'Gurmata' giving choice to all excommunicated persons to rejoin the Sikh fold by January 13, 2007 without under going any '*tankhah*' provided they accept the authority of Akal Takhat. Problem is that Vedanti has neither the legal nor moral authority to issue a 'Gurmata'; nor does he, or any so called jathedar, has any authority to issue a hukamnama. Two people 'excommunicated' by him and several 'excommunicated' by Ranjit Singh Ghataura in Canada do not consider themselves 'excommunicated' in the eyes of the Granth and the Panth; nor do they deny the supremacy of Akal Takhat. What these rare Sikh individuals are challenging is the abuse of the power of Akal Takhat by undeserving people like Vedanti who behave as peons of the politicians who appointed them.

Vedanti talks about the sanctity of centuries old practices i.e. only three centuries since the Guru period. Because he is Vedanti, expert in Vedas, and not Giani, expert in Guru Granth Sahib, should we excuse him for not knowing that Guru Nanak had preached for discarding tens of centuries old practices because they were an abomination? The biggest and most important such practice was the *janeu* ceremony for him which he rejected when he was only a child.

Just the other day I was listening to a radio talk show with the President of American Bar Association as the guest. Conversation was about the conduct of the Bush administration in the war on terror and scandals at Abu Ghraib, Haditha, Hamandiya, Ishaqi and Guantanamo Bay. With reference to the detainees at Guantanamo Bay his comments were that the administration's conduct there is clearly not "American". Vedanti Ji, even though you do not like to be called '*pujari*' that is precisely what you and your companions are and you have transformed Sikhi to pre Guru Nanak period and destroyed the contributions and sacrifices of Ten Gurus and countless Sikhs. The pretense of Sikhi

that you make is not 'Sikhi'. I would like nothing better than for you to excommunicate me from your Panth because my Panth and your Panth have nothing in common. In your Panth the GGS, although held in high esteem by your way of thinking, is actually shown disrespect because you have come to treat it just as another deity as a Hindu idol and thus worshipped as such and like the Hindu idols sangat comes for its 'darshan' and just like Hindu idols it is taken out for 'darshan' in the form of a nagar kirtan. My Panth considers it a treasure-trove of knowledge to be read, comprehended and made part of daily life. GGS makes no distinction between Hindus and Muslims (and Sikhs, Christians and Buddhists for that matter) and the gender but you forbid Mardana's descendents and women from doing kirtan and other sewa at Darbar Sahib. The list of your transgressions is unending.

Finally, one wonders which group is the worst enemy of Sikhi, the holier than thou clowns who frequently come out of India or the moneyed people in Diaspora who pay for them to visit their homes and Gurdwaras. Unfortunately the vast majority of Sikhs, both in India and in Diaspora, are totally unconcerned about both of these groups. Hardev Singh Shergill

SIKHISM: A TRIBAL TRAGEDY

Devinderjit Singh, St. Catherine's College, Oxford (June, 2006)

Having dining rights on High Table at an Oxbridge College is a great privilege. It provides an ideal opportunity to learn from one's colleagues, about a wide array of disparate subjects, in the pleasant and informal setting of an evening meal; likewise, conversations with guests and academic visitors are often interesting and enlightening. When not discussing Bayesian probability theory, and its central role in rational inference and learning, I usually find myself explaining the fundamentals of Sikhism. *'What do Sikhs believe in?' is a common question, to which my reply is simply 'One God'*. Many are taken aback by this curt response, and so I have to expand upon it, but my view is that this is the essence of Sikhism. The rest, as they say, is just detail.

The core belief of Sikhism is given on the top of the first page of the *Guru Granth Sahib*, the Sikh Scriptures, in what is called the *Mool Mantra*. It is a 'mantra' in the sense that its message is to be taken to heart, and to be worked into our lives. It defines the very foundations of the Sikh faith and, as such, is repeated frequently in the *Guru Granth Sahib*: it is found in full at the beginning of each of the *Raga*-based chapters, and in abridged form at the start of every major section and composition. The latter represents the most succinct description of Sikh belief, *'Ek Onkar - Sat - Gurparsad'*, and is the closest thing to Sikhism in a nutshell.

The monotheistic declaration of One God, or *Ek Onkar*, seems innocuous enough, but a little reflection soon reveals it to have far-reaching consequences for the way we think and behave. Not only does it explicitly exclude atheism or polytheism in any form, but the common factor of a single Creator provides a sense of unity to the whole universe.

*Firstly Allah made Light, then creation and all of humanity.
The whole world came from the same Light,
so why categorize people as high and low? [1]
Folks, don't get taken in by prejudice. God is the Creator,
God is in the Creation, and is resplendent everywhere. [Refrain]
(Guru Granth Sahib, Raga Prabhati, Bhagat Kabir, p. 1349)*

In everyday life, this belief implies that we should treat everybody equally and fairly. Social divisions of gender, colour, ancestry, nationality, ethnicity, or whatever, are ultimately just human figments; aberrations that hinder our recognition of the Almighty.

*Recognize the Divine Light in all, and don't ask about caste;
in the hereafter, caste carries no weight.
(Guru Granth Sahib, Raga Asa, Mahala 1, p. 349)*

If caste, for example, carries no weight in the hereafter, or in the Eyes of God, it makes no sense for us to attach any significance to it. This conclusion is confirmed many times in *Gurbani*, where such delineations are ridiculed as being arbitrary and meaningless.

*No one knows anything about lineage when in the womb;
Everyone takes birth from the essence of the Creator. [1]
Tell us Pandit, exactly when did you become a Brahmin?
Don't waste your life in such claims to Brahminhood. [Refrain]
If you're a Brahmin by birth from a Brahmin mother,
Then why wasn't your birth different in some way? [2]
How did you become a Brahmin and we remained Sudras?
Is it that we have blood in our veins and you have milk? [3]
Only those who earnestly contemplate the Creator, says Kabir,
Do I consider worthy of being called Brahmins. [4]
(Guru Granth Sahib, Raga Gaudi, Bhagat Kabir, p. 324)*

No exception is made for the case of marriage, of course, and yet most Sikhs seem to find it difficult to take the message on board in that instance. One has only to look at the matrimonial pages of newspapers and magazines popular with Sikhs to see the scale of the problem. Even those who are otherwise devoted and well-balanced often display extraordinary schizophrenia on the issue. In extreme cases, which are thankfully rare, disapproval about the choice of marital partner can lead to homicide; insult is then added to injury by attempting to sanitize the bigoted murder with the perverted euphemism of 'honour killing'. So much for recognizing the Divine Light in all!

As another example of how the simple belief in *Ek Onkar* leads to social values grounded in equality, discrimination

based on gender is also ridiculed explicitly in *Gurbani*. The following verse was addressed to men who shunned women as being 'impure'.

We are born to women, gestate in women, are engaged to and marry women.

We make friends with women, and the whole species is kept going by women.

Upon her death we seek another woman,

and women are instrumental in forming new relationships.

Even great kings are born of women, so why consider them impure?

Women are born of women, and no one takes birth without them.

O' Nanak, only the True Lord did not take birth from a woman.

(Guru Granth Sahib, Raga Asa, Mahala 1, p. 473)

Despite Guru Nanak's unambiguous admonishment of sexual bigotry, we find that the principal Sikh authorities today condone it openly: **women are barred from doing sewa at the most famous Sikh shrine, Darbar Sahib in Amritsar.** It's an absolute disgrace! Those who upheld this insane rule recently, which is clearly at odds with the Guru's teachings, should be thoroughly ashamed of themselves. Gender equality from its inception is a unique feature of Sikhism, and should be practiced and held up as a beacon of enlightenment for the Guru's way. While other faiths are only beginning to acknowledge female spirituality, in terms of allowing women priests for example, and are still reluctant to talk about God as the Mother rather than the Father, Guru Arjan penned the following verse more than four hundred years ago.

You are my Father and You are my Mother.

You are the Giver of my life, breath and joy.

You are my Master and I am your slave.

Without You I have no one else.

(Guru Granth Sahib, Raga Bhairon, Mahala 5, p. 1144)

An acceptance of **Ek Onkar** as the ultimate truth, or **Sat**, should lead us to view everybody through the same eyes. The story of **Bhai Kanhaiya**, who gave water and aid to fallen enemy soldiers on the battlefield, illustrates this ideal in practice: his response to accusations of treason, which pleased Guru Gobind Singh greatly, was that he couldn't distinguish between friend and foe because he could only see God's radiance in everyone. A teacher of religious education from Banbury, in Oxfordshire, told me that his pupils suddenly start paying attention when they hear about **Bhai Kanhaiya** even though most of them show little interest in his class otherwise! It's a pity, therefore, that our preachers don't concentrate on such down-to-earth examples of living by the Guru's word instead of telling us fables of questionable relevance. The point is that it's easy to think that we are the chosen people and that ours is the only true way; seeing the Divine Light in all, or at least behaving as though one accepted the principle, is truly remarkable.

Sadly, despite the Guru's continual reminder of **Ek Onkar - Sat**, our natural tribal instincts tend to get the better of us. This can take many different forms, both subtle and crude,

and we have alluded to several already. A more recent example in Britain, which some like me find extremely upsetting and worrying, is an attempt by a small but vociferous group to turn our very faith into a tribal issue.^{1, 2}

The proponents of 'the monitoring of Sikhs as an ethnic group' don't put it this way, of course, and one has to assume that they are pursuing their agenda with good intentions. I have addressed this topic in an earlier article³ and letter⁴, and tried to show why I think the ethnic cause is flawed: its main contention is based on a poor understanding of the English legal system and its aims are at odds with the teachings of the **Guru Granth Sahib**. Harjinder Singh, who has a regular column in the *Sikh Times* as the '**Man in Blue**', mentioned his support for the ethnic monitoring of Sikhs again in the January-February 2006 edition of the *Sikh Bulletin* (albeit just in passing): 'We are seen as radicals, because we believe in the Sikh Panth, the Sikh Qaum, and because we want to be monitored as Sikhs in the UK's process of Ethnic Monitoring, and not as Afghanis, Pakistanis or Indians.' I feel that this sentence, particularly the use of the crutch *Sikh Panth* and *Qaum*, needs to be commented upon.

The term *Panth* is usually used in the context of the *Khalsa* rather than Sikh, but I don't have problem with that because Guru Gobind Singh's teachings were no different from those of Guru Nanak. The dramatic events of *Visakhi* 1699, which marked the birth of the 'Khalsa Panth', were actually just a vivid reminder of a declaration made by Guru Nanak two centuries earlier.

If you yearn to play the game of Devotion,

Carry your head on the palm of your hand,

and then enter the path of my Faith.

If on this path you tread, hesitate not to sacrifice your head.

(Guru Granth Sahib: Shloka Vara-de-Vadhik, p. 1412)

After all, following the path of Truth, and standing up for its implied values of equality and fairness, is often fraught with mortal danger. **Guru Teg Bahadur, for example, was beheaded by the Mogul Emperor Aurangzeb in Delhi, in 1675, for championing the rights of others to practice their faith.** The new feature that Guru Gobind Singh unveiled was the collective authority of totally committed Sikhs to make decisions hitherto reserved for the Guru; in essence, he was preparing the Sikhs for life without a Guru in human form. The alternative of priesthood was rejected, because history has shown it to be too susceptible to corruption and abuse, **but we have invented a pseudo-hierarchical structure of Jathedhars anyway and continue to pay the price.**⁵

The principles of Sikhism are enshrined in the Guru Granth Sahib, and are essentially timeless and universal.

The best way to implement them, in the face of an ever-changing world, is to be decided by the collective wisdom

of those Sikhs who have made the formal commitment of giving their lives to the Guru; that is my understanding of the **Khalsa Panth**. The term **Qaum** is usually taken to mean 'race' or 'nation', and its suitability for use in conjunction with 'Sikh' is debatable. It's fairly harmless when conveying the sense of a community but potentially dangerous if given tribal overtones. The common name of 'Singh' and 'Kaur' is supposed to be a reminder of our inherent equality, and not a form of barrier with the rest of humanity. Guru Nanak is said to have started his ministry with the provocative declaration that there were no Hindus and there were no Muslims; if he had been speaking to a group of Sikhs and Christians, I'm sure that he would have said that were no Sikhs and no Christians! The point he was trying to make was that **God doesn't care who we say we are: it's how we live our lives that counts**. This view is also found in a phrase attributed to Guru Gobind Singh, *Rehat pyaree muj ko Sikh pyaraa nahin*, where he says that it's the 'practice' that is dear to him and not the Sikh. Indeed, the principles advocated by the Guru can be implemented by everybody, be they Muslims in Mecca,

*Five prayers at five times, five are their names:
Truth is first, honest labour second and charity the third place
claims;
The fourth asks for honesty in conduct and fifth the praise of God.
Support these prayers with your actions,
and then call yourself a Muslim of the Lord.
(Guru Granth Sahib, Raga Maj, Mahala 1, p. 141)*

or Yogis in the Himalayas,

*Make contentment your ear-rings, honest work your begging bowl
and Divine thought the ashes to smear on your body.
Let mortality be your foor-mat, an abuse-free body your practice
and Faith your beating-stick.
Consider your sect to be the whole of humanity,
and conquering your mind akin to conquering the world.
(Guru Granth Sahib, Japji, p. 6)*

or whoever. Simply professing to be a Sikh, and even having the expected outwardly appearance, does not endear one to the Guru; taking the message of *Ek Onkar - Sat* to heart, and living accordingly, is the important thing.

Although we have seen how a belief in One God as the ultimate Truth leads logically to a lifestyle where everyone is treated fairly and as an equal, atheists too come to the conclusion that these are desirable social values. So, what tangible difference separates these viewpoints? Well, being told that *Ek Onkar - Sat* should also make us curious as to the exact nature of this Truth: what is this all-encompassing statement really saying, how can it be this way, what is this Truth and how do we understand it? Such questions ought to inspire a spiritual quest with the goal of transforming belief into realization; this inner journey defines the purpose of religion, and it is meaningless without it.

*Of what use is your meditation, penance, fasting and worship,
If in your heart you don't have the Love of the Almighty? [1]
My friends, you should attach your mind with the Creator.
God is not attained through clever techniques and rituals.*

[Refrain]

*You should give up your pride and pretensions to impress others;
And relinquish your obsession with lust, anger and your ego. [2]
Instead you fan your ego by making a great show of your piety;
And waste your time in the service of idols and tombstones. [3]
Only through devoted remembrance is God attained, says Kabir;
Only through the innocence of a child does one meet the Almighty.*

[4]

(Guru Granth Sahib, Raga Gaudi, Bhagat Kabir, p. 324)

The *Guru Granth Sahib* is devoted to praising God, describing a deep-seated love and earnest longing for the Almighty, and expressing the boundless joy felt on becoming one with the Creator; it encapsulates the shared spiritual experience, and associated teachings, of the Founders of the Sikh Faith and of contemporary Saints from various religious and social backgrounds (such as **Farid, Kabir, Nam Dev, Ravi Das and Trilochan**). Every discussion concludes with the same message that the **ultimate Truth can only be realized through the Grace of the Lord, or Gurbarsad!** There is no room for ego because we can't achieve anything without the Blessing of the Almighty. The word **guru** is an amalgamation of two words meaning 'darkness' (**gu**) and 'light' (**ru**), and refers to one who dispels the darkness of ignorance with the light of knowledge. The *Sat-guru*, therefore, brings understanding about the Truth; that is, about *Ek Onkar*. Only God himself can bestow such enlightenment, through his benevolence, and so the Almighty is the true Guru. Those rare individuals who are lucky enough to be touched by the Lord in this way become completely and perpetually absorbed in him; they can't help but remember God every moment of their lives, be they eating, sleeping, working or whatever. **The Guru Granth Sahib is a collection of the writings of such blessed people and, as its name suggests, it is a fountain of spiritual knowledge and inspiration.**

*The everlasting true Lord, who is above all others,
is attained only by those whom the true Guru blesses.
The true Guru is also the one who remembers the true Lord
always,
and so the everlasting true Lord and the true Guru become the
same.*

(Guru Granth Sahib, Raga Gaudi, Mahala 4, p. 304)

Rather than savouring the treasure-trove of Gurbani by contemplating its message, we mock it with ritual recitation and pseudo-idolatry. Although we're keen to parade our respect for the *Guru Granth Sahib* in a physical sense, through the display of fine material surroundings and subservient behaviour, we show contempt by openly flouting its teachings. *Gurbani* tells us not to waste our time with sacred bathing and pilgrimage, so we turn Amritsar (and Hemkunt) into shrines for this purpose; we are advised

to put aside arbitrary human divisions, so we build *Gurdwaras* based on caste; we are encouraged to give up superstitions and focus solely on the Love of the Almighty, so we try to sanctify water and look for lucky charms in the vicinity of the *Guru Granth Sahib*. ***The list of our insults goes on, but the increasingly common practice of multiple Akhand Paths probably takes the biscuit.***⁵

The non-stop recitation of the *Guru Granth Sahib*, which is usually completed in about 48 hours by a shiftwork of readers, is one of the most familiar sights in *Gurdwaras*: it is the way in which we mark important events, be they occasions of thanksgiving and celebration or refection and remembrance. It comes as something of a surprise, therefore, to learn that there is no record of any such practice during the times of Sikh Gurus! As with the office of *Takhat Jathedhar*, it's something that we have invented all on our own. Modifying practice to respond to changing circumstances is not necessarily a bad thing, particularly when done through consensus, but we must be careful to make sure that the underlying principles of our faith are not compromised. While the extreme conditions of the mid-eighteenth century, when Sikhs were hunted with a price on their head, may have led to the need for the hurried reading of the *Guru Granth Sahib*, because it was unsafe to linger in any one place, this justification for *Akhand Paths* has long since disappeared. The Sikh Scriptures can only be considered our Guru if we reflect on its content and contemplate its message; this takes time and dedication. When we reduce *Gurbani* to an object of ritual recitation, as in an *Akhand Path*, we are doing exactly what it counsels against.

The central message of Gurbani is short, simple and reiterated often: Ek Onkar- Sat - Gurparsad. Although its true appreciation requires the Blessing of the Almighty, a little down-to-earth reflection yields practical consequences for how we should view the world and behave. Unfortunately, our natural tribal instincts conflict with the desired universal outlook. Rather than recognizing the Divine Light in all, we find it difficult to shrug off notions of 'our people' and 'them'; the seduction of stereotyping is indicative of the problem. If we are to be true to the Guru's mission, we must always be vigilant against any form of tribal tendency. Its expression at the individual level is a personal failing, but its acceptance within Sikh institutions is even more serious and damaging. If we are not careful, it will be a terrible tragedy.

References

1. Jagdeesh Singh, 'Nationhood not Religion', *Sikh Bulletin*, February 2004.
2. Harjinder Singh, 'Understanding Mandla', *Sikh Bulletin*, January 2005.
3. Devinderjit Singh, 'All Children of the Same One God', *Sikh Messenger*, Summer 2004.
4. Devinderjit Singh, 'Misunderstanding Mandla', *Sikh Bulletin*, February 2005.
5. Devinderjit Singh, 'A Matter of Principle', *Abstracts of Sikh Studies*, April-June 1999.

WRITINGS OF BHAI RANDHIR SINGH: A CRITICAL APPRAISAL

Baldev Singh, 316 R Glad Way, Collegeville, PA 19426 USA

In *Maas Maas Kar Moorakh Jhagre*, Gurbakhsh Singh Kala Afghana has pointed out how Bhai Randhir Singh has taken liberty to misinterpret and distort *Gurbani* [(sacred hymns of Aad Guru Granth Sahib (AGGS))] to prove that meat eating is sin [1]. Bhai Randhir Singh has completely ignored *Guru Nanak's* counsel against the debate over "meat eating".

ਮਾਸੁ ਮਾਸੁ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਝਗੜੇ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਨਹੀ ਜਾਣੈ॥
ਕਉਣੁ ਮਾਸੁ ਕਉਣੁ ਸਾਗੁ ਕਹਾਵੈ ਕਿਸੁ ਮਹਿ ਪਾਪ ਸਮਾਣੈ॥

ਪਾਂਡੇ ਤੂੰ ਜਾਣੈ ਹੀ ਨਾਹੀ ਕਿਬਹੁ ਮਾਸੁ ਉਪੰਨਾ ॥
ਤੋਇਅਹੁ ਅੰਨੁ ਕਮਾਦੁ ਕਪਾਹਾ ਤੋਇਅਹੁ ਤਿਭਵਣੁ ਗੰਨਾ

This shabad (stanza) is *Guru Nanak's* rebuttal to a Brahman to whom even the very sight of flesh is pollution and sinful what to speak of eating it. "Foolish people quarrel over the merit of partaking flesh knowing not what is flesh and what is non-flesh. Why the eating of flesh is sinful and not the eating of non-flesh food? In the ancient times rhinoceros was sacrificed and its flesh was burnt in the sacred fire to worship of gods. Those who have abandoned meat eating and can't stand its flavor, devour men in the darkness of night. They practice this hypocrisy to impress people, though they do not understand what is flesh. Nanak, what can one tell to an ignorant person who does not understand what is said to him / her? Blind is the one who performs foolish deeds due to lack of wisdom. Look, born of mother and father's blood, one eats not fish or meat! The sexual intercourse between a man and woman also involves organs made of flesh. We are conceived in flesh, born from flesh and our bodies are made of flesh. O Pandit, you don't understand this fact, but you consider yourself expert on flesh! Sir, how come animal flesh is bad and your flesh is good? They earn their food through illegal means, whose *Guru* is ignorant. There is mention of meat in Hindu and Semitic texts and people have eaten meat throughout human history. In Hindu sacrifice ceremonies (*jagya*) and marriages meat has prominent place. All men and women, are born of flesh as are kings and chiefs. O Pandit! If all these go to hell, then why do you accept their donations? ***What kind of justice is this that the one who gives charity goes to hell and the one who accepts charity goes to heaven?*** O Pandit, aren't you very clever! You are advising others against meat eating while you know nothing about it! O, Pandit you don't know how flesh is produced! Water is the source of life. It is water that produces grains, sugarcane, cotton and all forms of life. Water is beneficial to life in many ways as it produces many kinds of food for the sustenance of life. One becomes real 'ascetic' by discarding ardent desire for worldly pleasure," says *Nanak* after great deliberation.

“Similarly, in the preceding shabad Guru Nanak emphasizes the role of flesh in the creation, maintenance, sustenance and perpetuation of life. First of all one is conceived in flesh (womb) from father and mother’s elements that are produced from their flesh and then it is nurtured in flesh until it develops into a mature fetus made up of flesh and bones wrapped in skin and with a fleshy tongue in mouth. After birth one seeks nourishment through mother’s breast which is also made of flesh. Its mouth, tongue and lungs for breathing are also of flesh. When one grows up and marries, he brings home wife who is also made of flesh. From this flesh are produced children who are also of flesh and all relations are produced from flesh. When one meets the true Guru, then one understands the Divine Law and realizes the true goal of life. Self-centered efforts do not bring about salvation and discussions about meat are useless,” says Nanak. AGGS, M, 1, p 1289.

Bhai Randhir Singh’s interpretation of these two shabads (stanzas) is repugnant. “If the above mentioned hymns allow the eating of meat, then we have to eat all kinds of meat, for instance - filthy blood, semen, menstruation, uterus, vagina, fetus, (bones, skin, body and flesh) of the fetus, woman’s breasts, nose, lips, the whole mouth including teeth, tongue and palate. This means we have to eat our wives, our children and relatives.”²

Guru Angad Dev has emphasized Guru Nanak’s council about meat in the following verses.

ਜਲ ਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਿਅਨੁ ਤਿਨਾ ਭੀ ਰੋਜੀ ਦੇਇ॥

ਜੀਆ ਕਾ ਆਹਾਰੁ ਜੀਆ ਖਾਣਾ ਏਹੁ ਕਰੇਇ॥ AGGS, M, 2, p 955:

Who created life in water also provides the sustenance for it. There, one form of life depends on another form of life as food.

Moreover, Guru Nanak has warned against extravagant life style and idle pursuits that alienate one from God. Instead, he has urged modest living, which is essential for spiritual life. Additionally, Guru Nanak has advised against the consumption of any food or substance, which has deleterious effects on the mental and physical health. This includes intoxicants – alcohol, drugs and smoking. Aad Guru Granth Sahib does not advocate preference for vegetarian or non-vegetarian diet.

ਬਾਬਾ ਹੋਰੁ ਖਾਣਾ ਖੁਸੀ ਖੁਆਰੁ॥

ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਤਨੁ ਪੀੜਿਐ ਮਨ ਮਹਿ ਚਲਹਿ ਵਿਕਾਰੁ॥

Dear Sir, the diet which is injurious to the body and mind should be avoided. AGGS, M, 1, p 16.

A Sikh who ignores Guru’s advice and preaches against it is a *Bemukh*. There is Guru’s warning to such a Sikh.

ਜਿਨ ਗੁਰੁ ਗੋਪਿਆ ਆਪਣਾ ਸੇ ਲੋਦੇ ਵਹਾ ਫਿਰਾਹੀ ॥

ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਖ ਕਦੇ ਨ ਉਤਰੈ ਨਿਤ ਭੁਖਾ ਭੁਖ ਕੂਕਾਹੀ ॥

ਓਨਾ ਦਾ ਆਖਿਆ ਕੇ ਨਾ ਸੁਣੈ ਹਉਲੇ ਹਉਲਿ ਮਰਾਹੀ ॥

Those who slander their Guru cry in pain. They never find

K. T. F. of N. A. Inc. 3524 Rocky Ridge Way, El Dorado Hills, CA. 95762

contentment and always complain of deprivation. No body trusts them and they always suffer from mental anguish. AGGS, M 4, p 308.

A Sikh imbibes Guru’s teachings and lives by them.

ਸਿਖੀ ਸਿਖਿਆ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਲਘਾਏ ਪਾਰਿ ॥

One who learns the lesson of Guru’s thoughts, crosses the (ocean of worldly temptations) with God’s grace.

AGGS, M 1, p 465.

One of Bhai Randhir Singh’s very devout followers, Professor Uday Singh, while criticizing Kala Afghana in the April 2002 issue of the Sikh Bulletin, compared Bhai Randhir Singh to Bhai Gurdas and Bhai Nand Lal. And in his zeal he went on to say that Bhai Randhir Singh was God (ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਾ ਕਰਤਾ). This aroused my curiosity about Bhai Randhir Singh and I wanted to find out the real Bhai Randhir Singh. What could be a better source than Bhai Randhir Singh’s own writings? So here are some highlights from his books *Jail Chithian*³, *Rangle Sajan*⁴ and *Jiwan Chritar* Bhai Sahib Randhir Singh.⁵ Readers can draw their own conclusions whether Bhai Randhir Singh was a Sikh or a Brahman or a Hindu *sadhu* (holymen) in the garb of an *Amritdhari* Sikh.

After reading Bhai Randhir Singh’s books it is not difficult for me to conclude that the *sadhu* left a very deep impression on his psyche. Because his books are filled with stories and anecdotes based on miracles, supernatural-powers, ghosts, goblins, spirits of the dead, telepathy, superstition, ignorance and illogical beliefs. In spite of his baptism of *Amrit*, countless nightlong Gurbani recitals and *Akhand Paths* (continuous reading of Aad Guru Granth Sahib), he remained a very superstitious man all his life as demonstrated by the following incidences:

Jail Chithian, 1992.

Page 4-11: Bhai Randhir Singh was a college student in Lahore, when he had an encounter with a Hindu *sadhu* (holy man), who according to Bhai Randhir Singh possessed supernatural powers. He was so much impressed by him that he spent some time running after him. One day he saw that *sadhu* smoking a pipe, which disappointed him and he lost interest in the *sadhu*. However, he felt guilty and was miserable for some time. Several days later, while entering Sahid Ganj Gurdwara he had a vision of an old Sikh with a flowing white beard. The old man said to him, “Since you have lost your fondness for that smoker, now you have Guru’s blessing” and then the old man disappeared.

Page 51: Bhai Randhir Singh went to a Gurdwara to pay homage and receive Guru’s blessing. There was no one else in the Gurdwara except him. He prostrated before Guru Granth Sahib with great humility and devotion. He was astonished beyond belief what he saw when he got up. The

chaur (flywhisk) was moving on its own back and forth over AGGS.

Page 73: He did not go to work for several days without taking a leave of absence as he was busy attending Gurbani recitals and other programs in a local Gurdwara. He was hesitant to go back to work, as he was afraid that his superiors would ask for an explanation for his absence from work. However, he mustered some courage and reported for work. He was surprised when no body asked him anything about his absence. He was in for a bigger surprise when he went in to mark his attendance in the register. He could not believe his eyes that he was signed in for all those days he was absent from work. I have heard similar stories about *sant* (saint) Atar Singh.

Page 163: Uday Singh has also mentioned this anecdote in his letter. Bhai Hira Singh, another inmate in the jail, told Bhai Randhir Singh that he has a formula for converting copper into gold. They converted one *tola* of copper into gold and to confirm the validity of the experiment, they sent that gold out for testing. The man who tested that gold confirmed that it was 100 % gold. This is utter nonsense. Ask any chemist or physicist whether such a transformation is possible under ordinary conditions!

Rangle Sajan, 1993.

Page 73: Basant Singh's friend told this story to Bhai Randhir Singh. A Sikh was meditating in a tranquil place near river Jehlum in the Kahmir valley. When the Sikh was enjoying inner peace, a lion appeared before him and roared loudly. The Sikh was so scared that he started reciting the shabad, which starts with the verse *ਚਉਗਿਰਦ ਹਮਾਰੈ ਰਾਮ ਕਾਰ* AGGS, P 819. All of a sudden an iron wall was erected around him. Since the lion could not come inside, he felt safe and went back to meditation. Few moments later, Guru Hargobind Sahib appeared before him and showed him a big treasure of diamonds and other precious stones buried there. This is how Bhai Randhir Singh used to interpret Gurbani and treat Sikh Gurus.

Page 78: Bhai Atma Singh, a mutual friend of Bhai Randhir Singh and Bhai Joginder Singh of Patiala, was visiting Bhai Joginder Singh. One day while eating his meals Bhai Atama Singh went into trance. He stopped picking food from his plate, although his jaws were still moving as if he was chewing food. Bhai Joginder Singh was nonplussed to see this bizarre behavior of Bhai Atma Singh. He asked his wife, "What is the matter with Bhai Atma Singh." "Nothing unusual, Bhai Randhir Singh is feeding Bhai Atma Singh from Narangwal," she answered. According to the book, Bhai Randhir Singh, who was also having his meals at the same time, stopped putting food in his mouth but continued picking food and the food was disappearing. Bhai Randhir Singh's mother who was watching him asked his wife, "What

is happening here." "Nothing unusual, he is feeding Bhai Atma Singh, who is visiting Bhai Joginder Singh in Patiala."

Bhai Randhir Singh and some of his close friends (*Rangle Sajan*) and relatives were as nutty as he was. They all believed in ghosts (*ਭੂਤਾਂ*), supernatural powers, miracles, telepathy and austerities (*ਜਪ ਤਪ*). For example, Randhir Singh's cousin sister (*ਮਾਮੇ ਦੀ ਧੀ*) performed austerities for 12 years in an underground apartment (*ਭੋਰਾ*) (*Jiwan Chritar* Bhai Sahib Randhir Singh, p 105). His friends used to recite or listen to Gurbani while standing on one leg for hours (*Rangle Sajan*, p 81). He and his friends also used to read or listen to Gurbani recital sitting in one posture for a long time. He was a firm believer in the supernatural power of iron rosary. For example, he wrote, "When I tell beads, the touch of iron beads with my finger tips creates a unique sensation in my body and connects me to the Supreme Power (*Jail Chithian*, p 58)." Similarly, his friend Bhai Nirbhai Singh told him, "When you touched my forehead with your iron rosary my mind was opened (*ਮੇਰੇ ਕਪਾਟ ਖੁਲ ਗਏ*) (*Rangle Sajan*, p 39)."

He believed in ghosts and goblins and haunted places. For example, according to him there is a haunted pond (*ਢਾਬ*) near his village. He claimed, "People have heard frightening voices and noises around the pond at night. That is why people don't go there at night. However, he and his friend Sarwan Singh found this place to be tranquil for focussing their minds on Gurbani. His friend also saw the rider of the blue steed, Guru Gobind Singh, there quite frequently. Several other people in the village had also seen Guru Gobind Singh near that pond (*Jiwan Chritar* Bhai Sahib Randhir Singh, Page 51)."

This shows that either Bhai Randhir Singh ignores the teaching of Gurbani or he does not understand what the Gurbani says.

Page 82: Sri Maan Sant Bhai Hira Singh was sitting in attendance of Guru Granth Sahib. All of a sudden he levitated and touched the ceiling of the room.

Page 164: Bhai Sarwan Singh was practicing the so-called "ਦਸਵੇਂ ਦੁਆਰ ਸਾਹ ਚੁੜਨੇ technique". Bhai Randhir Singh used to play this trick on his friends and the audience to impress them with his spiritual achievement. However, Sarwan Singh deprived his brain of oxygen supply too long and became unconscious. Later on when he recovered some consciousness, his talk did not make any sense. So his relatives and friends thought that he had gone mad. For the sake of safety, they chained him to a pillar. He developed a very high fever of 106°. He kept calm and did not panic.

When he regained more consciousness, he started singing the shabad “ਨਿਰਪ ਕੰਨਿਆ ਕੇ ਕਾਰਨੈ ਇਕੁ ਭਇਆ ਭੇਖ ਧਾਰੀ (*nirp kaniya kae karnai ik bhaya bhaekhdhari*), AGSS, p 858” and focussed his attention on Guru Gobind Singh. He kept repeating the last line “ਅਉਸਰ ਲਜਾ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ (*ausar lajai raakh lehu*)” louder and louder. All of a sudden Guru Gobind Singh rushed to him on his horse running over the roofs of homes. People heard the sound made by the hoofs of a running horse over their roofs. Some of the roofs were destroyed in the process. However, Sarwan Singh’s fever was gone.

Bhai Randgir Singh preached this type of religion. This is another example, which shows that he had no regard for Gurbani or the Gurus.

Page 181: This incidence shows how Bhai Randhir Singh and his followers used to brainwash their children. Bhai Joginder Singh and his family came to Narangwal to attend Bhai Randhir Singh’s daughter’s wedding. Bhai Joginder Singh was very much impressed with the young man, who was reading Aad Guru Granth Sahib. And he said to Bhai Randhir Singh, “I wish that a young man like him could be found as a match for his own daughter.” “He is the only one like him,” answered Bhai Randhir Singh. They decided to marry Bhai Joginder Singh’s daughter to that young man right after the wedding ceremony of Bhai Randhir Singh’s daughter. However, Bhai Randhir Singh suggested, “Let your daughter first see this young man.” Bhai Randhir Singh’s wife brought the young lady down to see the young man and asked her, “My dear, do you want to marry that club-footed young man?” “Dear auntie, you know the story of Bibi Rajni who was married to a cripple by her father. This young man is only club-footed. I would gladly accept any match selected for me by my father and uncle, Randhir Singh,” answered the young lady. The story of Bibi Rajni is a myth and it is a total contradiction of Gurbani.

When Bhai Randhir Singh was born, his grand father got his horoscope (ਕੁੰਡਲੀ ਜਾਂ ਟੋਵਾ) prepared by a Brahman. Whatever Bhai Randhir Singh accomplished and whatever happened to him in his life was predicted in that horoscope (*Jiwan Chritar Bhai Sahib Randhir Singh*, p 18). **After reading such stories I wonder whether a hallucinating mind or a con artist wrote these books.**

Let me end the discussion about Bhai Randhir Singh by revealing the following information. According to his writings the government confiscated his property when he was convicted for anti-government activities. So when he was released from Jail in 1930, he was penniless. However, from 1936 onwards he and his family used to spend six months of the hot weather in Shimla hills and Kashmir (*Jiwan Chritar Bhai Sahib Randhir Singh*, p 108). Were the offerings sufficient to maintain this life style for him and his

family or there was some invisible helping hand?

Aad Guru Granth Sahib condemns hypocrisy and warns against impostors.

ਗਜ ਸਾਢੇ ਤੈ ਤੈ ਧੋਤੀਆ ਤਿਹਰੇ ਪਾਇਨਿ ਤਗ ॥

ਗਲੀ ਜਿਨ੍ਹਾ ਜਪਮਾਲੀਆ ਲੋਟੇ ਹਥਿ ਨਿਬਗ ॥

ਓਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਬਾਨਾਰਸਿ ਕੇ ਠਗ ॥

Those who wear - three and half yards lion cloths, three tier sacred threads, rosaries around their necks and carry sparkling clean water-jugs in their hands – are not saints - but thugs of Banaras. AGGS, Kabir, p 476.

Reference.

1. Kala Afghana, G. S. Maas Maas Kar Moorakh Jhagre (Punjabi), Amritsar, 1996.
2. Singh, B. R. *Tat Gurmat Nirmai* (Punjabi), 1991, 104-105.
3. Singh, B. R. *Jail Chithian* (Punjabi), 9th reprint, Ludhiana, 1992.
4. Singh, B., R. *Rangle Sajan* (Punjabi), 8th reprint, Jullandhar, 1993.
5. Singh, B. R. *Jiwan Chritar Bahi Sahib Randhir Singh* (Punjabi), 4th reprint, 1990.

WHO IS KALA AFGHANA?

Kirpal Singh, USA.

[In answer to a question by Jagjit Singh <harjagjeet@yahoo.com> on the Internet. Ed.]

In a nutshell, the 85 years young, S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana is a Canada based Sikh Scholar who has authored a set of Ten books titled “Bipran Kee Reet Ton Sach Daa Marag”, that has disturbed the sleep of all those Sikhs, Sikh leaders, and cult Masters who practice, advocate, or promote “Bipran Kee Reet” (Brahmanwaad) as an integral part of the Sikh Way of life. The main thesis of S. Kala Afghana’s writings is as under:

1. “Sri Guru Granth Sahib” is the ONE and the ONLY ONE Guru of the Sikhs.
2. Therefore, besides Sri Guru Granth Sahib there is no other Guru of the Sikhs.
3. No other piece of literature, no matter whose name it carries as authorship, can be considered as a co-equal of Sri Guru Granth Sahib (SGGS).
4. Therefore, even a Granth like the Bachittar-Natak-Granth that is (also known by the Thug name of “Dasam Granth” and is) claimed by many to be a writing of the Tenth Master, cannot be considered as a co-equal of SGGS.
5. Any practice, ritual, or thought; before it is allowed to become a part of the Sikh Way of life should be looked into on the Touch Stone of Gurubani, the teachings of SGGS. If it is in tune with SGGS it should be accepted, and if it is not it should be thrown out, no matter how dear it has become to us.
6. With the infiltration of herds of Sadhs, Sants, Taksals, and Derawalla cults into the Sikh faith, most of the Sikh literature (besides SGGS), practices, rituals and thoughts have been adulterated by the Brahmical thoughts; and as a result, Sikhism, as practiced today has gotten reduced to be nothing different from the “Bipran Kee Reet”, the Ways of the Ritualistic Priests. Therefore, the need of the hour is to re-examine our

path to weed out all the “Bipran Kee Reet” that has creped in and to get back to the progressive “Sach Daa Marag” that the Guru Sahiban intended the Sikhs to follow.

7. The way to weed out the “Bipran Kee Reet” from the Sikh practices, and to find the “Sach Daa Marag” is to go back to SGGS; and throw everything out that is not in tune with SGGS.

For such a quest, the biggest tool that S. Kala Afghana has provided is the technique with which such a litmus Test can be performed. He has asked us to become honest to ourselves in our line of inquiry. He suggests that while performing the Test, we should take the complete context of the whole Shabad into consideration, and not to hang on to some out-of-context meaning of some partial line or statement to favor our selfish preconceived notions. He has practiced this rule throughout his writings, and has shown as to how to do it?

The problem is that majority of the Sikhs, Sikh leadership, and the Cult Masters have become very comfortable and addicted to their ways of “Bipran Kee Reet”, and nobody wants to see their apple cart disturbed. However, for their misfortune, and good fortune of Sikhi that is precisely what S. Kala Afghana has done. He has disturbed the night sleep of all those who are clinging to the “Bipran Kee Reet” with such a ferocity that they can let the “Sikh Way of life” to go to the dogs, but will never let their embrace with the “Bipran Kee Reet” go. Thus in this state of Tug of War between the forces of Progress and Status Quo, it is fair to say that S. Kala Afghana is the biggest eternal dagger in the side of those who, either practice, advocate, or promote “Bipran Kee Reet” (Brahmanwaad) as a part of the Sikh Way of life. Therefore, their pain and cries are very understandable.

Yes, S. Kala Afghana has been excommunicated by the so-called high (although as per Gurmat there is nobody high or low in Sikhi) priests lead by their leader Bhai Joginder Singh Jee Vedanti. For public consumption, the official concocted case consisted of six, out-of-the-context lines taken from more than 3000 pages of S. Kala Afghana’s writings; however the real reason was a personal vendetta of Bhai Vedanti Jee with S. Kala Afghana. The Vendetta had risen from Bhai Vedanti Jee’s book titled “Gur Bilas Patshahi 6”. This is a book that has been edited by Bhai Vedanti Jee, and exposed by S. Kala Afghana as the root cause of the majority of “Bipran Kee Reet” that is prevalent in the Sikh world. Along with Bhai Joginder Singh Jee Vedanti Dr. Amarjeet Singh Jee, Principal Shaheed Missionary College, is the co-editor of this book. Also, this book has been endorsed by 12 “who is who” of the Sikhs namely; Jathedars Bhai Ranjit Singh Jee, S. Gurcharan Singh Jee Tohra, Bhai Manjit Singh Jee, Bhai Kewal Singh Jee, S. Sukhdev Jee Bhaur, S. Manjit Singh Jee Culcutta, Sant Singh Jee Maskeen, Giani Jaswant Singh Jee, S. Dalip Singh Jee Maloo-Nangal, Joginder Singh

Jee Talwara, Narinder Singh Jee Soch, and Giani Balwant Singh Jee.

Furthermore, as exposed by S. Kala Afghana, this book depicts; ... Lord Vishnu as the real owner of the Harmandar Sahib, therefore, as per his instruction it has been named “Har+Mandir” after Lord Vishnu’s other name of “Har”. Next, Guru Arjan Sahib is depicted getting embraced by the Four-armed Lord Vishnu; then, working under his commands and never entering Darbar Sahib in his life; staying in Kotha Sahib outside the Gurdwara Sahib parameter etc. Baba Budhaa Jee is depicted committing a blasphemy of misreading from Pothi Sahib while taking the first Vaak; Guru Hargobind Sahib getting born as a Chatarbuj (a four armed baby) as an incarnation of lord Vishnu wearing a yellow robe and a Topee; Mata Ganga Jee singing praises of Lord Vishnu; Baba Gurditta Jee getting born as an incarnation of Guru Nanak with wrinkled skin and white beard etc. etc. and the list of such cock and bull stories goes on and on and on.

And thus, this is the “Cock and Bull” of “Bipran Kee Reet” that Bhai Vedanti Jee along with all the above listed “who is who” of the Sikh leadership wanted the Sikhs to embrace; and S. Kala Afghana single-handedly exposed and challenged them all. Now knowing the criminal mental buildup of the present day Sikh leadership, nobody could or should expect such a huge challenge to go unanswered; as a result S. Kala Afghana to escape punishment for such an infringement is dangerous for the establishment and that is what has resulted in his ex-communication.

Thus was executed a “Sach Noo Fansee” by the so-called high-priests (the Mullas of the Sikhs) in the name of Akal Takhat, disgracing the sacred Sikh institution and demolishing it to the ground while the Sikh leadership watched in silence letting the Akal Takhat fall. Veer Jee, that is the answer to your question as to ‘Who is Kala Afghana?’ and why so many progressive minded Sikhs love him and the Bipar minded Sikhs hate him.

THE AMERICAN SCENE: PROFILED WITH PRIDE

I Am Not a Muslim, But I Am Honored To Be Mistaken For One!

Islamic Horizons Magazine September/October 2006

By Fateh Singh-Tarney

I am a person very proud of his Western heritage and Mediterranean ancestry. I served in the United States Marine Corps in a combat role in Vietnam. I came back from Vietnam a quite demoralized veteran with moderate post-traumatic stress and rejoined a society in great flux: the anti-war

movement; civil rights movement; the student movement; hippies and flower children. Despite personal and social turmoil in the late 1960s and early 70s, I got some college degrees and taught history and social science for the past thirty years.

My long-standing curiosity about Eastern philosophies and religions developed a deep interest in the Sikh religion that originated in northern India about 500 years ago. I was attracted to the Sikhs' reputation for brave resistance to injustice and oppression. I also liked the core values of the Sikhs: belief in one universal God; respect for all religions; honest work; full equality between men and women; community service to all mankind.

When I first told my mother of my conversion to an Asian religion, it dawned on me that I was saying something quite ridiculous. All, not just some or even most, of the major religions of the world began in Asia. Is this a coincidence or is it something more? I am not sure. In the world: Hinduism, Judaism, Buddhism, Jainism, Zoroastrianism (the religion of the Parsi people of India), Confucianism, Taoism, Shinto, Christianity, Islam, Sikhism, and the Bahai faith – all began in Asia. Christianity, of course, Europeanized rapidly as it spread from the Hebrews to the Greco-Roman world. We should not forget, however, that God existed before any of these religions came into existence.

After having considered myself a Sikh for the last 15 years, it was just two weeks before 9-11-2001 that I decided to be a more "complete" Sikh by not cutting my hair and by wearing a turban. The timing could have been better! The post-9-11 prejudice against anyone with a Middle Eastern appearance affected me greatly and immediately. People, especially men, with any sort of "Middle Eastern" look, became targets of American anger and frustration.

A Sikh, a cousin of a very dear friend, was murdered in cold blood in Arizona days after 9-11. He was neither a Muslim nor an Arab. Wherever I went -- restaurants, shopping malls, city parks, and even college campuses (the so-called bastions of liberalism), I would hear things like "Hey, Osama!", "Down with the Taliban!" and "Go back to Arabia!" I happen to have been born in New York City. At my part-time job in a bookstore, I was called *Gunga Din* and *Swami* by customers.

Should one ignore these verbal barbs, or try to educate the perpetrators? But where does one begin to educate given the narrow-mindedness of many Americans about cultures other than their own? Whether I ignored the verbal attacks, or tried to explain that I am not a Muslim, I regretted it afterwards. Nothing seemed adequate. Thank God, I have never been physically abused or assaulted by anyone, but this may simply be a matter of time and luck.

As these verbal assaults were happening, the President and his advisors were trying to convince the entire world that America has the best interests of Muslims at heart. We would bring democracy to Iraq and Afghanistan, but we would also respect Islam and other cultural traditions of the East. There is a clear disconnect between our rhetoric and the reality of our actions.

Many Sikhs, myself included, have great respect and admiration for Islam. Call me a terrorist and you insult me – call me a Muslim and you honor me! The closest friend of our first Guru, Nanak Dev Ji (1469-1539 CE), was Bhai Mardana (1459-1534 CE) – a Muslim minstrel. One of the closest friends and associates of the fifth Sikh Guru, Arjan Dev Ji (1581-1606 CE), was Mir Mohammed Muayyinul Islam (1550-1635 CE), popularly known as Mian Mir, a famous Muslim Sufi saint who resided in Lahore in present day Pakistan. Not only did Mian Mir lay the foundation stone for the most significant Sikh house of worship, known commonly as the Golden Temple, but he also used his knowledge of the Qur'an to help organize the Sikh holy text, the Adi Granth. In our holy book, we use many different names for God, including about a dozen of Islamic origin, including Allah.

Several Muslim intellectuals and clerics have made the very good point that Germany, France, and the U.S., for example, have more in common than do Indonesia, Saudi Arabia, and Morocco. Yet, we do not refer to the former as parts of the Christian world, but we do refer to the latter as parts of the Islamic world. A parallel blindness exists in terms of generalizations about India. There is no country more racially, ethnically, and religiously diverse than India. An appreciation of this reality is in the best interest of the Sikh minority there and elsewhere.

Again, we are neither Muslims nor Hindus, but we respect Islam and Hinduism. Although Sikhs are closely associated with the Indian armed forces, a young Sikh was recently commissioned an officer in the Pakistani Army.

America's strength comes from its tolerance and diversity. The great danger to our democracy and our way of life is an ethnocentrism that denigrates non-Western traditions. This prejudice, of course, predates 9/11. Many Americans can neither see nor understand the gulf between our country's noble principles and the reality of the appalling behavior toward Middle-Eastern-looking people in the post-9/11 era. Thank God, however, many Americans are genuinely friendly and go out of their way to make one feel comfortable despite one's religious appearance. Yes, there are Americans who take the First Amendment provision for freedom of religious expression seriously.

In high school, I read John Howard Griffin's book "Black like Me" (Signet; 35th anniv. Ed., 1996), the white reporter's

experiences traveling in the Deep South during segregation. Griffin, who had his skin darkened to look like a black man, became a direct victim of racial hostility. I never thought that almost 50 years later, I would tell a similar story. In a fore-word of the recent Griffin Estate Edition of this book, Studs Terkel wrote, "Regardless of how much progress has been made in eliminating outright racism from American life, 'Black Like Me' endures as a great human – and humanitarian – document. In our era, when 'international' terrorism is most often defined in terms of a single ethnic designation and a single religion, we need to be reminded that America has been blinded by fear and racial intolerance before."

Sikhism has taught me that of all the virtues, three are most important: love, humility, and forgiveness. The greatest of these is forgiveness, which is also the most difficult to put into practice. I am a work in progress. I shall never forget that it was American freedom that enabled me to explore Eastern ideas in the first place. This is why this remains my country and why I still think it is great. However, like me, it is also a work in progress. [Submitted by Jagpal S. Tiwana, Canada]

AMRIT & PAHUL

Jarnail Singh [jsarshi@gmail.com], Malaysia

The entire controversy on this issue is due to the wrong terminology used (misused on purpose). It is more than amply clear what Gurbani means Amrit. Yet Sikhs have renamed the khande baate dee pahul - which is nothing more than an Initiation ceremony only as 'Amrit' and called this pahul ceremony 'Amrit sanchaar' etc. No where in Sikh historical traditions is this ceremony other than pahul. Obviously expanding on this pseudo 'Amrit' concept, the *babas* and *mahapurashs* (actually *bhaddar purashs*) introduced 'Amrit' of all types: water in bottles under SGGs, water in pots before SGGs, plain river water flowing around in the *sarovars* of Gurdwaras, Amrit in wells of Dubai, bottled Amrit of Maan Singh Pehowa, and water in wells in

compounds of certain Gurdwaras even in Malaysia is being expounded as 'Amrit' and *shardhaloos* take back bottles full.

The pseudo Amrit bandwagon is on the roll. Soon there will be mineral water Amrit, plain pipe water Amrit and designer Amrit, available of course at a price.

Expanding further on this Amrit concept certain *jathas* and *babas* promote the 'sanctity' of their *jatha* Amrit as better than the SGGC variety...."our Panj Piaras are more *rehatvaan*, more mahapurash than the missionaries and the ordinary granthis. Thus we have AKJ Amrit, Damdami Taksaal Amrit, Pehowa Amrit and a thousand others, each "COPYRIGHT" and piracy proofed!!

Expanding further these special types of Amrit being copyright of the particular *jatha* or *baba ji*, is also subject to the conditions set by them: One *baba* says Amrit can be broken just by looking at chicken meat in a restaurant; must pesh and retake Amrit; Another *jatha* says their Amrit can be broken if their *karra* is so heavy that hairs get removed from the wrist; must pesh and retake Amrit; Another's Amrit may get broken if one accidentally swallows a mosquito/fly while loudly doing *Waheguru simran* in *sangat*; must pesh and retake Amrit; Yet others must pesh after childbirth as the *kacherra* was removed during child birth. Is the Amrit of Gurbani that weak? To sidetrack us away from SGGs and Gurbani they try all their best to make us stick somehow to the Puranic Brahminical pseudo granths like *Bachittar Natak Dasam Granth*, *Sarbloh Granth* etc so that the pure and pristine Gurbani of SGGs can be minimized by all this *rawaala* and adulteration.

Expanding further some *taksali babas* insist that their Amrit ensures an Amritdhari Sikh will be reborn for 10,000 *janams* as a Sikh. Obviously they don't believe one *Janam* is enough for *mukti*, so a figure of 10,000 is the target. What is the certainty that a person who failed 9,999 times will be successful? This is so obviously anti *Gurmat*, which declares again and again *manukha Janam is not baar baar*, only once; don't waste this invaluable opportunity. But no matter, the Mahapurash has given us 10,000 chances; who won't like to take it?

See how once we have missed the boat we begin to sink deeper and deeper into the quicksand. That is exactly where these *babas*, *taksalis*, *mahapurashs* and all their kind would like us to stay so that they can milk us. This is why they hate people like *Kala Afghana* so much. He exposes their trickery and misinterpretation of Gurbani to the masses as no one has ever done before in such plain language. Jarnail Singh Gyani

AUTHORSHIP OF THE SO-CALLED DASAMGRANTH,

[The Statement of Gurtej Singh, S. Harshinder Singh and Prof. Kulbir Singh, regarding the authorship of the so-called *dasamgranth*, made at Chandigarh on August 28, 2006.]

The so-called '*dasamgranth*' is a compilation of several

books and pornographic literature originating with *sakatas*. (*birthi sakat ki aarjaa* – say the Guru). The names of authors of these books are mentioned in the body of these texts. This is according to the medieval Indian tradition which is still in vogue. Book comprising the '*dasamgranth*' have been written by many authors and the process continued up to 1932, when some compositions for inclusion in it were being still written. To this collection, some one has added the compositions that can pass off as writings of Guru Gobind Singh as they are not strictly opposed to the philosophy of *Guru Granth* – the only Sikh scripture. We are certain it is a blasphemy to accept this entire book called '*dasamgranth*' as the writing of the incomparable Tenth King.

In its present form, the book is being deliberately established as a rival to the *Guru Granth*, the living Guru of the Sikhs and the common scripture of humankind. This attempt is a despicable crime against humanity and must be actively resisted by all those who have the good of humankind at heart. Ever since we have understood the subject we, like the profound theologian Sardar Daljit Singh, have equated the ill-intentioned thrusting of its authorship on the Tenth King as a striving to place a dirty patch on his immaculate garment. This is intolerable to us as Sikhs and as human beings. The Tenth Master's personality is the inspiration for the noblest of all ages and climes. It can in no circumstances be compromised by attributing the authorship of the pornographic and nonsensical, sub-standard stuff to the Guru.

The additional purpose of the BJP, the master of an influential Akali group which appoints the 'high priests' is to enroll the Sikhs in the *hindutava* forces by using the authority of the '*dasamgranth*'. This will be in the hope of pitting them against the Muslims in India and abroad. It will be the saddest day in Sikh history when the BJP succeeds in gaining the desire uppermost in its mind. One major object of the Sikh movement is to promote amity amongst various faiths. (*sabh ko meet ham apna keena ham sabhna ke saajan*) In no way should it defy its original ethos based on the direct instructions of the Guru and side with any faith in its fight against any other.

Should it be possible to create an atmosphere for free and meaningful dialogue on the issue to authorship of the '*dasamgranth*', and should we be alive at that time, we will contribute to the discussion to the best of our ability. Meanwhile we decry the attempt of the 'high priests' and the low down politicians who control them, to overawe and intimidate Guru's Sikhs who do not agree with them on the subject of authorship of the '*dasamgranth*'. We deny that according to the canons of Sikhi, the code of conduct prescribed collectively by the Sikhs for themselves, those widely advertised as 'high priests' have any authority to impose their will upon even a single Sikh of the Guru. Giani Gurbachan Singh whether he be counted amongst the high

priest or the low ones, is telling a blatant lie when he talks of *parkash* of '*dasamgranth*' at Mukatsar. Gurtej Singh has been bowing to the Guru at the *darbar* since 1952 and has never seen or heard of the presence of the *dasamgranth* there,

We urge all Sikhs who know that Guru Gobind Singh is not the author of the 'Dasam Granth,' to hold fast to their belief. He is 'the Lord of both the worlds.' Forsaking him is spiritual death for the individual and betrayal of the self. Besides, it constitutes the most condemnable disregard for Truth.

G. Singh

[This editor is pleased to append his signature to the above statement.]

REMEMBERING SARAGARHI

Sikh Regiment To Pay Homage To Martyrs: Times News Network

Ferozepur: On September 12, 1897, around 21 Sikh soldiers laid down their lives on a single day during what is known as one of the most glorious chapters of the state's history. Hundred and nine years later, the entire Sikh Regiment of Indian Army will be pooling all their energy

to sing a requiem to the bravehearts. Saragarhi Memorial Gurdwara in Ferozepur Cantonment was built in the memory of 21 soldiers of the 36 Sikh Regiment, who were martyred in heroic defence of Fort Saragarhi in Waziristan while defending it against an attack by 10,000 tribesmen. The 36 Regiment was raised at Jalandhar in April 1887 under the command of Colonel Cook. In January 1887, the Regiment was sent to Lokhart of which Saragarhi and Gulistan were important posts. On the morning of September 12, around 10,000 tribesmen surrounded Saragarhi. After taking position within 1,000 yards of the fort, they opened fire. Sepoy Gurmukh Singh heliographed to his commander Colonel Naughten that their fort had been attacked by the enemy. On receiving order from the commander, these soldiers continued to return fire. The battle continued for seven hours and then the Sikhs fell one by one. At around 2 pm, the garrison began to run out of ammunition and a request was made to the Colonel for more supply. Although no supply was sent, soldiers were told to stick to their guns. Even as the tribesmen asked the soldiers to surrender, they preferred to die fighting. In the end, leader of the regiment Havildar Ishar Singh was left alone. With consummate coolness, regardless of the whistle of bullets, he continued the heliographic communication with fort Lokhart. Ishar Singh took his rifle and placed himself in

front of the doorway leading from the room into which the enemy had forced their way. He loaded his rifle and kept fighting before finally falling to the enemy. Unconquered even in death, the Sikh war-cry rang out from his lips across the still dawn in defiance of the foe. Then followed silence, broken only by the crackling of flames.

[Submitted by Amandeep Singh, Australia]

TWO WORLD WARS AND THE SIKHS

Bhupinder Singh Holland
Almere, 11 September 2006
The Netherlands

The forces of British India played a major role in both World Wars. Nearly 1,700,000 men and women of the Commonwealth including some 169,700 from the forces of undivided British India died in the 1914-18 and 1939-45

Wars. In the first World War, the strength of the British Indian Army rose to one million and in the 2nd World War with two and half million. During WW-1, it fought in China, France and Belgium (Flanders), Mesopotamia against Turkey, Iraq, Iran, Egypt, Palestine, Gallipoli and in East Africa. The Royal Indian Marine whose ships were armed in 1914 served with the Royal Navy as auxiliary cruisers on escort duties and others as river gun boats in the Mesopotamia campaign or as coastal minesweepers. The Royal Indian Marine was also responsible for the fitting out and dispatch of the vessels conveying the expeditionary forces sent overseas from British India. There are 15,519 Burial place (Smaads) of the British Indian soldiers and 64,963 are commemorated by Memorial thus total of 80,482 have died in 1st World War (1914-18) according to the register of Common Wealth War Grave Commission. But I am sure there are many more British Indian casualties whose names were never recorded and who are by consequence not commemorated. I think this is due to the battle circumstances and perhaps poor administration. I give you some examples: Mr. Dominiek Dendooven from the Documentary Center of In Flanders Fields Museum, Ieper (Belgium) wrote his account to me, in view of some historical facts that the Documentary Center has preserved regarding the Western Front. "The losses of the 57th Wilde's Rifles and the 129th Baluchis were great during the last two days of October 1914 (during the 1st battle of Ieper). The Wilde's Rifles lost 300 out of 750, the Baluchis had 240 men killed, wounded or taken as POWs. The Menon Gate in Ieper has the name of 15 casualties from the 47 Sikh Regiment while alone on 27 April 1915 (during the 2nd Battle of Ieper) out of 444 men 348 did not come back. They are nowhere else commemorated. Between 24th April and 1st May 1915, the Lahore Division had lost 3,889 men, or 30 % of the troops it

had employed." In 14 months the Indian Corps had lost 34,252 men (dead, wounded, ill, or prisoners of war) on the Western Front." Basra Memorial, Iraq has the largest 33,367 British Indian soldiers Commemoration by Memorial followed by Delhi Memorial, India Gate (12,321), Neuve Chapelle Memorial, France (5015) Amara (Left Bank) Indian War Cemetery, Iraq has the largest Burials (Smaads) of British Indian soldiers (5000) followed by Baghdad (North Gate) War Cemetery (2513) and Mazargues War Cemetery, France (1002)

In 2nd World War, a company of the Royal Indian Army Service Corps was part of the British Expeditionary Force in 1940 campaign which ended in the evacuation from

Sikh soldiers in Monte Cassino, Italy WW-2

Dunkirk (France). Divisions of British Indian Army fought in the Western Desert, in the Middle East, in Eritrea, Ethiopia, they fought in Italy and took part in the liberation of Greece. But against Japan in the east, British Indian Army played its greatest role right through from the reverses of 1942 to the final overwhelming victory of 1945. Till 1945, the Royal Indian Navy was a strong force of 28,000 officers and men and took part in action in the Red Sea, the *Indian and Atlantic Oceans, the Bay of Bengal and the Mediterranean*, also in the combined operation of the coast of Sicily and Burma. Their role in transporting the armies and essential supplies even to the civilian populations cannot be forgotten.

Royal Indian Air Force played its role from the beginning of 2nd World War (1939) with one squadron and strength of 200 officers and men. It had grown by 1945 to strength of 28,500 and nine squadrons. It saw action throughout the Burma campaign. British Indian officers also served in the Royal Air Force in Burma, Europe and other theatres. **To honor 300 years of Khalsa and the sacrifice of Sikh soldiers during World Wars, the City of Ieper together with the European Sikh Community organized a Celebration of Peace on Sunday 4 April 1999 at Cloth Hall in Ieper, Belgium.** Flt. Lt. Mohinder Singh Pujji, a pilot of Royal Air Force who took part in the European campaign was honored along with several living soldiers of World War II by Governor Paul Brijn of Inlanders Province. Flt. Lt. M.S. Pujji has stated, "I was posted to No.253 Squadron RAF, flying Hurricane IIB fighters from RAF Kenley, which is a couple of miles south of Croydon. We were a mixed bunch, with pilots also from Poland,

America, Canada and Australia. Equipped with twelve machine guns, our hurricanes were extensively flown day and night, to intercept German bombers and reconnaissance aircraft." There are 12,830 graves (Smaads) of the British Indian soldiers and 76,388 are commemorated by Memorial, thus total of 89,218 have died in 2nd World War (1939-45). Delhi Memorial, India has commemorated 22,838 soldiers followed by Rangoon Memorial, Burma (19,661) and Singapore Memorial, Singapore (12,100). Taukkyan War Cemetery, Burma has graves (Smaads) of 1,819 British Indian soldiers followed by Imphal Indian Army War Cemetery, India (809) and Kranji War Cemetery, Singapore (668).

Engraved on the graves of Sikh soldiers is *Ik Oankar Siri Waheguru ji Ke Fateh Sanskare Gaye* in Gurmukhi. Sepoy number, full name, name of the regiment, and date of death are all printed in block letters in English. These *samadhs* of the Sikhs can be found across Europe, Middle, South & Far East Asia and Africa. They are well maintained, cleaned, and decorated by Commonwealth War Grave Commission. Similarly, most Hindu soldiers are Gorkhas, and engraved on their graves in Sanskrit are the words, *Oom Bhagwattee Nammo*. Rest of the particulars are the same. In the same way, our Muslims brothers have the holy words from Qur'an written in Urdu on their graves with all the particulars mentioned above. India has the largest number of British Indian soldiers 49,285 Buried - Cremated and Commemorated on Memorials and other countries are: Iraq (43848), Burma (22,932), Singapore (13,556), France (8886), Egypt (8171), Italy (5773), Iran (3471), Tanzania (1990), and Turkey (1742).

As I said earlier, the actual number is much more than has been recorded by Common Wealth War Grave Commission. Research is needed by Government of west Punjab (Pakistan) and by Government of east Punjab (India) as most of the casualties are from united Punjab. Hence the recorded history of British Indian soldiers who died in both Wars is: 1st World War (1914-1918) = 80,482 2nd World War (1939-1945) = 89,218 Total: = 169,700. Besides this, more than quarter of a million were wounded, ill, or prisoners of war. "In the last two world wars 83,005 turban wearing Sikh soldiers were killed and 109,045 were wounded. They all died or were wounded for the freedom of Britain and the world, and during shell fire, with no other protection but the turban, the symbol of their faith." (General Sir Frank Messervy K. C. S.I, K. B. E., C. B., D. S. O.) "The Sikh Regiment in the Second World War" Colonel F T Birdwood OBE, Published in Great Britain by Jarrold and Sons Ltd., Norwich, Foreword by General Sir Frank Messervy K. C. S.I, K. B. E., C. B., D. S. O.

Most of the People in Punjab do not know that their forefathers, the Sikhs have fought gallantry in Europe

including Italy in the 2nd World War and played an important role for the liberation of Europe and paid heavy price for the freedom of mankind along with Allied forces as part of the forces of the Commonwealth. The total Allied casualties killed, wounded and missing were 312,000; of these, 42,000 of the killed belonged to the forces of the Commonwealth in Italy. Sikhs, Gurkhas, and Muslims, the traditional warriors have a great history in Italy during that terrible and painful period of war. It is interesting to note that in Italy Sikhs are living in large number (about 90,000) next to England in Europe and have established more than two dozen Gurdwaras there.

A tradition has been set up that every year on the November 11 (Armistice Day 11 November 1918), hundreds of Sikhs are coming from throughout Europe to Leper to take part in the Poppy parade and pay homage at Menon Gate, the national monument of World War-I in Belgium and at Hollebeke where a monument has been built by Belgium Government and inaugurated by 'Panj Piare' in memory of the Sikh soldiers to mark the celebration of peace on 2,3,4 of April 1999 dedicated to the 300 years of the birth of the Khalsa. Official invitations are being sent to Gurdwaras of Belgium, Holland and France every year. Last year a delegation of the Sikhs working for the British Police also visited this place. Free meal (*langer*) is also served on this occasion.

Graves (*Samaads*) are visited by the families of these soldiers from Punjab, Europe, Canada, USA, and Great Britain. Since 1999, on May 4, the liberation day of Holland, a strong delegation of Sikhs also pays respect in Amsterdam at the National Monument of 2nd World War at Dam square.

As you must be aware, in March 2004 a law was passed in France that bans conspicuous religious symbols and attire in the classroom. Under this law, Sikh schoolchildren are banned from wearing the Sikh turban. The same people who fought for the freedom of mankind and the world, including France have been denied their right of freedom. They all died or were wounded for the freedom of Britain and the world, and during shell fire, with no other protection but the turban, the symbol of their faith. A Sikh's right to wear his articles of faith has been challenged in schools, the workplace, Prisons and other public places. Sikhs suffer increased harassment at airports because they wear the Turban. Sikhs can't have their photos with Turban on the Driving license, Identity Card including French Passport. Is it not a shame on the part of the French Government? Our forefathers did not give their lives that their children should suffer. This is a great injustice and Sikhs throughout the World, especially in France, are fighting a legal battle.

On 31 May 2006 Sikhs lobbied MEPs against Turban Ban

in France in the EU Parliament and the fact that we cannot and will not ever compromise our faith. The Sikhs came forward and had helped the Europeans at the time of grave crisis of World War I and II and gave their lives in thousands and in return we the Sikhs are only asking the free World to come forward and give due respect that we deserve and to our symbols of faith. Only then the sacrifices of our great forefathers, given for the freedom of mankind, will be worthwhile.

How Europe Is Indebted To The Sikhs: The book has 60 Black & White pictures of Sikh soldiers and 36 coloured historical pictures and other rare documents. Pages are 274 and price is Rs. 250/- Pound 6, US\$ 12, Euro 10. The book can be obtained from," Singh Brothers, Bazar Mai Sewan, Near Golden Temple, Amritsar - 143006, Punjab, India."Tel: 00 91 - 183 - 550739 or 00 91-183- 545787 Fax: 00 91-183-543965 Email: info@singhbrothers.com or singhb@chello.nl

WHY ARE YOU CARRYING A DAGGER?

Waheguru ji ka khalsa Waheguru ji ki fateh

In Vancouver, B.C., Canada, the author was asked to speak before a social group known as C.R.J. (Committee for Racial Justice). The members include representatives of all religions, Hindus, Muslims, Christians, Sikhs and other faiths. Police officials and public representatives also attend it. This gathering is held in turn at the religious place of each faith. About a decade ago, in the late eighties, they met in the Guru Amar Das Niwas, a wing of the gurdwara at Ross Street, Vancouver.

While sharing special and unique features of the Sikh faith, I spoke about my unpleasant experience of being asked a wrong question by the local people. *Why are you carrying a dagger?* The audience enjoyed my observations when I explained to them why asking this question to a Sikh is wrong. The relevant part of my speech is briefly mentioned below:

1. Friends, I hope all of you will agree with me that we are not *carrying* our shirts and pants, but we are *wearing* them. This (showing my *Kirpan* in the sling), is an article of my faith. I wear it, I do not *carry* it. Further, it is not a dagger, but a *Kirpan*. We know that robbers carry daggers to kill and rob people. However, the Sikhs wear *Kirpans* to protect people.

Wearing of the *Kirpan* by a Sikh can be explained by an analogy to the wearing of a pistol by a policeman. We have the police chief with us today (wearing his full uniform, he was sitting in the front row, just near the podium). He will agree with me that robbers carry pistols to rob people or even kill them. On the other hand, policemen use pistols not to kill people, but to protect them. Therefore, the policemen are required to wear them to perform their duty and as a part of their uniform. Sikhs are Sant-Sipahis (holy policemen), hence they are required to wear *Kirpans* as a part of the *panj kakaar*

(5-K) uniform to be reminded of the responsibility of their faith to protect people.

This will help you understand why I feel hurt when somebody asks me, "Why are you carrying a dagger?" This question sends a very wrong and derogatory message to a Sikh. Surely, every police official will feel bad when he hears, "He is carrying a pistol to kill people, whereas we pay him to protect people."

2. The Guru had a very solid reason to coin a new name, *Kirpan*, for this article of the Sikh faith; *Kirpan* means a weapon for doing a favor to the people and protecting their honor. The name reflects the mission for which a Sikh wears it. A Sikh is to publicly agree under oath before the *Panj Pyaras* for its genuine use before he is allowed to wear it.

On the same analogy, I suggest to the police chief to change the name of the pistol to *protectil*, when it is given to policemen for protecting and keeping peace. This new name will also reveal the mission of the police. It will provide them the psychology of service and motivate them for the right use of the equipment. (A white policeman was suspended for allegedly shooting an African-Canadian out of color bias. This use or misuse of the pistol was in the news during those days.)

There was a smiling response from the audience including the police chief. After the meeting, he informally endorsed the justification of the wearing of the *Kirpan* by the Sikhs when he said to the President of the gurdwara, Now I know that a Sikh does not carry a dagger, but he wears a *Kirpan*.

[From "Teaching Sikh Heritage To The Youth: lessons Learnt" by Gurbaksh Singh, Published by Sikh Missionary College (Regd.) 1051/14 Field Ganj, Ludhiana. Dr. Gurbaksh Singh Gill is retired Dean from Agricultural University, Ludhiana. Ed.]

CITY OF 'KIRPANS'

Varinder Walia and Neeraj Bagga
Tribune India August 3, 2006

City of 'kirpans'

Symbols of grandeur – in matters military and religious – swords are work of art. The holy city of Amritsar is the hub of kirpan-making industry. Varinder Walia and Neeraj Bagga write about the changed role and manufacturing process of kirpans. The word sword evokes images of legendary figures: English knights, Roman gladiators, Japanese ninjas or Viking warriors, besides our own 'yodhas'. Since time immemorial civilizations and empires across the globe have used sword as insignia. No other weapon fascinates people like the sword; often seeing it as an object of grandeur. Many swords are breathtaking works of art, made by skilled hands of master craftsmen. Swords have played a significant role in major civilisation. Even in

today's society, swords are used in many important military or state ceremonies and functions. The price reflects the variety and the workmanship. One can find all types of swords; from inexpensive machine-made replicas for as little as Rs 35 to hand crafted masterpieces that cost a mind-boggling Rs 20 lakh (diamond studded), or more.

Word origins

Sword is still a powerful symbol of sovereignty. During the 17th century, the 'talwar' emerged from among several types of sword to become the overwhelming favourite among warriors across India. Many consider sword (talwar) to be a variant of the Persian 'shamshir' and Turkish 'kilic'. A talwar cannot be used in the same way as a 'shamshir' or 'kilic'. However, kirpan literally means 'kirpa' and 'aan' (giver of grace). It means an act of kindness or a favour; 'aan' means honour, respect, and self-respect. Hence, the word Kirpan has the literal meaning of weapon of defence; 'mercy' and 'bless', as opposed to the talwar, a weapon of offence.

Kirpan and Sikhism

For the followers of the Sikh faith, sword has a different connotation. It is one among the five Ks ordained by the 10th Sikh master Guru Gobind Singh for every Sikh. One of the Ks stands for Kirpan. This must not be construed that Sikhism propagates wielding of the sword for power. On the contrary, followers of the faith had been asked to wield it only against oppression, for the protection of the weak. Kirpan is to be used to prevent violence against the defenceless when all other means to do so have failed. In fact, the kirpan represents the power of the truth to scythe through the untruth. A Sikh upon his or her initiation into the Khalsa agrees to follow the Sikh Rehat Maryada, the Sikh code of conduct that calls to wear a 'gatra' (strapped kirpan) that is suspended near the waist. A baptised Sikh, better known as a 'sant-sepahi' - a 'saint-soldier': a saint first and then a soldier. The kirpan is always kept sheathed, except when it is withdrawn from its casing on such occasions as blessing of the 'karah parsad', the ceremonial sweet pudding during religious ceremonies. Sikhs often oppose the labelling of the kirpan as a weapon. Traditionally, a Sikh should never use the kirpan in anger or for a malicious attack. However, they have used it in self-defence or to protect a person in need. Some Sikhs choose to learn the art of 'gatka' (martial art), devised during the Guru period that uses circular movements to effectively swing a kirpan. The practice of Sikhs carrying the kirpan as a religious symbol can be traced back to the lifetime of the sixth Sikh master, Guru Hargobind (1595-1644). Guru Hargobind regularly carried two swords, symbolic of a Sikh's spiritual as well as temporal obligations.

Business of sword making

The holy city of Amritsar, is not only the hub of Sikhism but also of sword-making; that find their way across the country, besides distant lands. With annual turnover of about Rs 50

crore, the cottage industry of kirpan and other traditional sharp-edged weapons in the city caters to the needs of the domestic as well as the foreign markets. About a dozen big houses and scores of small units are involved in manufacturing and trading of swords and other traditional arms, including dagger, 'gupti' (a type of hidden sharp-edged weapon in a small stick), 'khukri', 'khanda' (double-edged straight sword), 'tega', samurai and many more.

These conventional weapons are prepared in various cities across the country for religious and customary purposes but Amritsar is famous for the superior quality of the products. Advancement of technology has changed the age-old art of preparing kirpans. Before the partition, majority of the artisans were Muslims. An artisan used to take almost a day to prepare a kirpan. However, introduction of ultra-modern electronic devices have drastically reduced the inputs of labour and time. The household industry has absorbed the new-age mantra of professionalism diligently and has implemented it in letter and spirit. Parts of sword are made by different experts, which increase efficiency. All the big units employ about 12 to 15 persons and roughly 10,000 people are involved in this profession directly or indirectly. Each unit produces about 150 kirpans a day, which are largely prepared for religious ceremonies.

Change of roles

The present-day kirpan in vogue is quite different from the earlier ones. The difference is in quality and weight. From 3 kg of weight, a kirpan now weighs just 600 gm. "Its usage has changed from being a vital weapon in battlefield to merely performing religious rites and to adorn the walls as a showpiece," says Sohan Singh, president, Kirpan Association. Apart from the Sikhs, Muslims use it at Moharram, Hindus during Durga Puja and worship arms on Dussehra and during Ramlila. Near festivals the demand of swords soars. People from Gujarat, Rajasthan, Madhya Pradesh Kerala, Orissa, Uttar Pradesh, Bihar and other parts of the country buy a large number of swords from Amritsar.

Process of manufacture

Sword fabrication breaks down into roughly three processes: forming, heat treating and finishing. Depending on many factors such as base materials, location and era, these processes might merge, overlap or be dispensed with entirely. Thus, a piece of kirpan passes through numerous hands before being ready to dispatch for sale. Generally, iron and other metal sheets are given to traditional sharp-edged weapons makers, who give it the desired shape. Subsequently, it goes through grinding, polishing, embossing of trademark, nickel-chrome plating and buffing for sparkle-like shine. Eventually, various parts of the sword, like the grip and sheath, are fitted together and a piece of velvet cloth is covered over it to give it an impressive look to attract customers. Blacksmiths of Dhapai village, on the outskirts of the city, have been involved in

the manufacturing of swords and other iron weapons for centuries. Jasbir Singh, a blacksmith, does not know when his forefathers began sword making. However, he still remembers that the art has been passed from one generation to the next in his family and others in the neighborhood. For raw material, the industry is dependent on Mandi Gobindgarh while grips are purchased from Muradabad (UP) and fixed at Amritsar. With the increase in number of tourists visiting the city, retail business has become lucrative and wholesalers are dabbling in it to secure their share in the pie of boom. A wholesaler said due to intense competition, margin of profit had gone down to few rupees while a retailer could still earn Rs 40 to Rs 60 by selling one piece. Being a religious symbol, kirpan is free from all type of taxes but the raw material comes under the ambit of tax. Iron is taxed at 4 per cent while copper and wood are levied 12 per cent tax each.

Characteristics of a good sword

The earliest known swords were made from copper, one of the most common metals available. Copper swords were very soft and dulled quickly. Later on, swords were made from bronze. A better sword was developed with the advent of iron. Iron ore was easily found in every part of the ancient world. Eventually, steel was discovered. The resulting mixture of iron and carbon was steel. Now, kirpans are also made from gold and silver on order. Sword making, historically, has been the work of specialised smiths or metalworkers called armorers or swordsmiths. Modern armorers and swordsmiths still ply their trade, although to a more limited clientele. Swords have been made from different materials over the centuries and with a variety of tools and techniques. A good sword is more than a piece of metal shaped to a long tapered form and fitted with a handle, although certainly many swords that are little more than that have been used over the millennia. A good sword has to be hard enough to hold an edge along a length and at the same time it must be strong and flexible enough that it can absorb massive shocks at just about any point along its length and not crack or break. Finally it should be balanced along its length so that it can be easily wielded.

Hoodwinking buyers

A large number of locally manufactured kirpans bear the mark 'made at Sarohi' (Rajasthan). Kamal Sood, a fourth generation trader and manufacturer of kirpans, said the demand for kirpans was great in Rajasthan and Gujarat. However, they liked to possess a sword made at Sarohi, in Rajasthan, famous for manufacturing high-quality kirpans.

AKHAND PAATH ON SALE

Sawan Singh, USA

Some months ago, I came across a very unusual advertisement. It was from the Manager, Gurdwara Sach Khand, Hazur Sahib [Nanded], Maharashtra. In this

advertisement, rates for Akhand Paath of Sri Guru Granth Sahib and Dasam Granth were given. Gurbani lovers were advised to send the money per draft in favor of the Gurdwara as soon as possible failing which they will have to wait for a long time. They were assured that a paper containing Hukam Naama [order of the day] will be sent to them by post.

I myself visited the Gurdwara Sach Khand Sahib 25 years ago and saw that there was a long row of Palkis having Guru Granth Sahibs and 15 Akhand Paaths were in progress, in a big hall. Every Pathee [reader] was reading at his own pace. Listeners, who were only a few, could hardly follow even a word. It seemed that Rahatnama [code of conduct] issued by the Shromani Gurdwara Parbhandak Committee [S.G.P.C.] which forbids this practice in the following words were ignored. *'The reading must be clear and correct. Reading too fast, so that the person listening to it cannot follow the contents, amounts to irreverence to the scriptures.'* I found that the Paathees were poorly dressed and probably ill fed. Perhaps, they were not paid adequately.

Recently I got a chance to address the congregation in a big Gurdwara on the need of understanding Gurbani and lead our life according to its teachings. At the end of my speech, the Head Granthi of the Gurdwara endorsed my idea by narrating his experience in the following words. "A rich man met me at a function and he wanted me to hold six Akhand Paaths in the Gurdwara on his behalf. He promised to pay whatever the going rate. I arranged and started the Paaths as he expressed his inability to attend on the day of starting the Paath. On the twelfth day when the last Akhand Paath was to be completed, I called him on the phone and informed him that he should join the Ardaas and make payments. He sent the money and expressed his inability to come personally."

On the four hundredth anniversary of the installation of the Adi Granth in Harmander Sahib, I visited a big Gurdwara where 101 Akhand Paaths were held such that the last one was to be concluded on that historic day. It was announced that it was a golden opportunity for the devotees to deposit a certain amount and book an Akhand Paath to wash off sins and achieve the Guru's pleasure. Later, I found that out of the 101 participating families hardly any one took part in reading or listening to the path. I was wondering what benefit these families were going to obtain by arranging these Akhand Paaths!

This practice of Akhand Paaths is prevalent in most of the Gurdwaras. Perhaps the management committees of the Gurdwaras consider it an easy way to fill coffers of the Gurdwaras and devotees also find an easy way to please the Gurus. Such is the depth of our blind faith to which we have

fallen that we have ignored that Guru Nanak has written:-
baanee biralo beechaarasee jae ko guramukh hoe. GGS page 935
*Some rare one, if he becomes resigned to the Guru's will,
 reflects over the Guru's words*
moorakh sabadh n cheenee soojh boojh neh kaae. GGS page 938
*The fool contemplates not the Naam. He has no understanding
 and comprehension.*

If a family or congregation undertakes the non-stop reading, it should carry it out itself through its members, relatives, friends etc. If it is not possible for a family to do the non-stop reading of Guru Granth Sahib, it should start a Sehaj Paath as there is no limit of time for completing it.

If a person, himself, cannot read, he should listen to the reading by some competent reader. However it should never be allowed to happen that the reader carries on the reading all by himself/ herself and no member of the congregation of the family is listening to the reader. Those who cannot read Gurmukhi script, the Guru Granth sahib (in parts) in Roman script along with its translation in English is available.

SIKHS QUITTING AFGHANISTAN

by Rajeshree Sisodia in Kabul

Wednesday 14 June 2006 8:21 AM GMT

After living in Afghanistan for more than two centuries, economic hardship is pushing many in the country's dwindling Sikh community to emigrate to India, their spiritual homeland. Gurdyal Singh appears

no different from any other Afghan man, complete with his black-as-coal beard and an immaculately tied scarlet turban. But the 40-year-old father-of-four chuckles as he clears up the mistaken belief that he is a Muslim. "I am Sikh but I think of myself as being Afghan," he says as he tends to a Sikh temple in the Karta Pawan district of the capital.

The Guru Nanak Durbar Gurdwara, tucked away in a quiet corner of central Kabul for the last 25 years, is one of around 43 Sikh and Hindu temples in Afghanistan. "We speak [the north Indian language] Punjabi at home but we can speak [the Afghan languages of] Dari and Pashtun." A caretaker at the gurdwara, or temple, Gurdyal is one of a handful of Sikhs who has remained after the fall of the Taliban in 2001. Afghanistan, he says, is the country of his birth and the home where his family has lived for generations.

Historic ties

Sikhs have lived in Afghanistan for centuries, with the majority originally migrating westwards to the central Asian

country from India and what is now Pakistan. A small minority of Sikhs were Afghan Muslims who converted, according to historians in Kabul. Nilab Rahimi, chief of Kabul library, explains that Afghanistan's near-porous border with India until the advent of the British Raj helped the free flow of people and culture between the two nations. "Before, we had lots of Sikhs and Buddhists. We had very open contact with India, for centuries. Some [Afghans] converted to Sikhism," he told Aljazeera.net.

Exodus of minorities

But since 1979, when the Soviets invaded the country to support a government allied with Moscow, Sikhs have been leaving in large numbers. The exodus increased in 1992, when the Soviet-backed government collapsed, and again in 1996, when the repressive Taliban theocracy ruled the country. "Before the Taliban there were around 500,000 Sikhs in Afghanistan ... now there are few," said Rahimi. Minority religions in Afghanistan suffered under Taliban rule, as the destruction of the 1,500-year-old statues of Buddha in Bamiyan province five years ago showed. With Muslims accounting for 99% of the Afghanistan's 30 million people, the country's new sharia-based constitution recognises Islam as a sacred religion. But Afghan law, drafted after the fall of the Taliban, also guarantees freedom of religion to the nation's small Sikh, Hindu, Jewish and Christian communities. Despite the recent imprisonment of Abdur Rahman, an Afghan who converted from Islam to Christianity, many religious minorities now experience little or no religious persecution in the country.

The Taliban

It was a different story under the Taliban, when men in Sikh and Hindu communities were forced to wear yellow turbans and yellow salwar kameez [long tunic-like shirt and baggy trousers] while women were made to wear burqas. Sikh women who did not adhere to this stringent dress code were as susceptible to street beatings by Taliban police as other Afghan women. But the Taliban, perhaps surprisingly, did not close down the Guru Nanak Durbar Gurdwara. Sikh Afghan leaders are at a loss to explain why. "The Taliban never bothered us. We were always okay. The Taliban did not close the gurdwara, they let us be," Gurdyal explains as two Muslim women clad in blue burqas enter the gurdwara grounds, removing their shoes at the gate, to seek blessings to heal their sick children. Gurdyal carefully guides one young mother carrying a small boy in her arms. "It is better now than it was before [under the Taliban]," Gurdyal says, explaining that Sikhs are relieved they no longer have to abide by repressive codes. However, while Gurdyal and the rest of Afghanistan's Sikh community have endured civil war and repressive governments over the years, a new force threatens to further reduce their already dwindling numbers - economic hardship.

Economic instability

Sikhs who left Afghanistan since the Taliban was deposed by a US invasion in 2001 cite economic instability and lawlessness - not the threat of communal violence - as reasons for their departure. Official figures estimate that the country is beleaguered by up to 50% unemployment while around 80% of the population is illiterate. The British Department for International Development says as many as 40% of rural Afghans are malnourished. Despite the Afghan government and UN agencies making tentative inroads in establishing schools and health clinics throughout the country's 34 provinces, 70% of Afghans continue to live on less than \$2 a day. Enormous aid packages promised by the international community have failed to materialise for ordinary Afghans, with many feeling little effect of the billions of dollars earmarked for reconstruction and rehabilitation. According to the US Agency for International Development (USAID), 70% of Afghans rely on agriculture as a means of income, but the country is still reeling from particularly harsh drought seasons in the past four years leaving many impoverished.

Vanishing affluence

Afghanistan's persistent poverty levels, few economic prospects and increasing levels of violence by a resurgent Taliban have hit the Sikhs, as well as the Muslim majority, community hard. Sikhs have always prided themselves as influential members of the commercial community in Afghanistan, particularly in the clothing and currency exchange business. Many shops and general stores were owned by Sikhs before the upheaval of the 1990s. Since then many have fled to India and the West in search of better lives. After the fall of the Taliban, some returned only to find their homes, shops and property destroyed by war. With few economic prospects and a resurgent Taliban threat, many Sikhs chose to leave Afghanistan opting for India, their spiritual homeland and where they still have ties.

Minorities dwindling

Manjeet Kalra, 48, left Kabul five years ago with husband Swaran Singh, 52, daughter Sanya, 16, and son Daman, 15, hoping to escape rampant crime, slow economic growth and unemployment. But they were forced to return to Afghanistan recently after almost four-and-half-years in the West after both the British and Dutch governments denied their refugee applications. "Afghanistan is no good. I don't want to be here. We don't have anything here in Afghanistan," she told Aljazeera.net. "I don't think us Sikhs will have a good future here in Afghanistan. There are no schools; it's the same future Muslims have in Afghanistan," she added. Sikh leaders say that no more than 2000 Sikhs currently live in Kabul, Ghazni in the east and Jalalabad near the Pakistan border. The United Nations Refugee Agency (UNHCR) says 88% of India's 9700 Afghan refugees are Sikhs and Hindu. Some Afghan Sikhs who left Afghanistan in the late 1990s have

decided to remain permanently in India and become naturalised citizens. Twelve Sikh and Hindu families were granted citizenship this year. According to UNHCR, dozens of Sikh refugees apply for Indian citizenship every month, with the peak reaching 57 applications in February 2006. As the Muslim women leave the temple grounds, Gurdial considers whether he would leave Afghanistan for a better life elsewhere. "Afghanistan is poorer than India. I have never been to India, I would love to go there [but] we don't have money". Courtesy: Aljazeera.net

ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ

ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ "ਸਵੱਦੀ"

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਸੰਨ 1995 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ੍ਰ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ "ਯੋਗੀ" ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਜਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਮੁਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ "ਯੋਗੀ" ਦੇ ਸਜਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਹਿ ਕੇ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਹੋਰਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਕੁ ਲੋਕ ਆਏ ਵੀ ਉਹ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕਹਿ ਕੇ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫੌਜ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੁੱਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ।

ਅੱਜ ਫਿਰ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖ ਜੋ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਉਥੇ ਗਿਆ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਇਹ ਉੱਦਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਤਾਂ ਆਪ ਆਰਥਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲ ਖੋਲ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਈਆ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਧਾਸੁਆਮੀ ਵੀ ਓਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਇਕੱਲੇ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਹੀ ਹੈ।

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਬਾਪੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖੀ

ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਤਾ ਭਰ ਵੀ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ, ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਲ ਵਿੱਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥਾ ਭਿੰਡਰਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਪਿੰਡ ਭਿੰਡਰ ਕਲਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਸਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਪਰਦਾ ਦਾ ਨਾਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜਥਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਇਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੋਫਤਾ ਹੋ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਸੰਤ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੱਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਮਹਿਤਾ ਚੌਂਕ ਹੌਡ ਕੁਆਟਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਬਟਵਾਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਟਕਸਾਲ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਲੰਮਾਂ ਜੱਟਪੁਰਾ ਬਧਨੀ ਆਦਿ। ਸੰਨ 1984 ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਫਿਰ 1986 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹਿਤਾ ਚੌਂਕ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮਣਵਾਦੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਦੂਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਲਤ ਮਜ਼ਬੀ ਸਿੱਖ, ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਸਿੱਖ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਕਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਸਵੱਦੀ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਜੁਲਾਹਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਹੁਸਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਛਕ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਜੁਲਾਹਾ ਹੈਂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਵਲੋਂ ਰੋਲਾਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਤਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ "ਪ੍ਰਵਾਣ ਹੋਇਆ" ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਹੈ "ਭੋਗ ਲੱਗੇ" ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਥਾਪੀ ਹੋਈ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਇਨਹੀਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈਂ ਨਹੀਂ ਮੇ ਸੋਂ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰਿ ਪਰੇ"। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਰੀਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ "ਸਤੋ ਦੀ ਗਲੀ ਵਾਲੀ ਸੰਪਰਦਾ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਥਾਪਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਕਸਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਰਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਥਾਪੀ ਸੀ, ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। ਨਾਨਕਸਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਭੁੱਚੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੁੱਚੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਓਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਡੇਰੇ "ਠਾਠ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਰੱਤੀਆਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿ ਰਹਿ ਹਨ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਮੁਰਤੀ ਪੂਜਾ, ਫੋਟੋ ਉਪਰ ਭੋਗ ਲਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਬਨਾਉਣੇ ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਿਰਤ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਛਹਿਰਾ ਤੌਲੀਆ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਐਸੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵਾਹ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਠੰਡਾ ਬੁਰਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿਣਨ ਵਾਲੀ ਜੋ ਨੀਂਹ ਬਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸਭ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸੰਗਮਰਮਰ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣੀਆਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਦਿੱਤਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਸੰਤ, ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਟੈਂਡਰ ਭਰ ਕੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬ੍ਰਹਮਣਵਾਦੀ ਕਰਮਕਾਂਡ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ "ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ" ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰੀਤ ਨਹੀਂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਰਟਨ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਪੱਲੇ ਵੀ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਾ ਅਪੀਲ, ਨਾ ਕੋਈ ਵੀਚਾਰ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਣ ਹੋਇਆ ਕਤਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਾਪ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੁੱਚਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਆਪ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈਣ ? ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਬਰਾਂਚਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਭ ਪੂਰੇ ਜੋਰ ਜੋਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਕਰਮਕਾਂਡ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਨੇ ਤਾਂ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਨੂਮਾਨ ਦੇ ਬੁੱਤ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਰੈਣ ਸਬਾਈ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖ ਹਾਂ।

ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡਧਾਰੀ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ-510-432-5827, USA

ਪਾਠਕ ਜਨ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭੇਖੀ ਸਾਧ ਸੰਤ ਦੇ। ਸਿੱਖ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਲੈਣੀ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ? ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਹਿਮੀ ਭਰਮੀ ਸਾਧ ਸੰਤ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਤੋਂ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਲਵਾ ਮੰਡਾ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਤੇ ਧਰਤੇ ਪਾਦਰੀ, ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਪੀਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਭੇਖੀ ਸਾਧ ਏਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ 100% ਅੱਗੇ ਹਨ ਜੋ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੋਹੀਂ ਹੱਥੀ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਥਾਰਥ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਵੀ ਕੁਝ ਹੈ ਉਹ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ। ਜਥਾਰਥ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਣਾ ਹੀ ਵਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੱਚਾ ਗਿਆਨ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੀ ਪੂਜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਰਤਮ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਪੱਥਰ, ਅੱਗ, ਹਵਾ, ਬਨਾਸਪਤੀ ਰੁੱਖ ਆਦਿ, ਮਤੀ ਮਸਾਣ, ਪਛੂ ਪੰਛੀ ਕਲਪਿਤ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦਰਮਾਂ ਆਦਿ ਅਤੇ ਭੇਖੀ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਨਿਰੋਲ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਦਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਗਿਆਨੀ ਕਿਹਾ ਹੈ **“ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਫੂਲ ਤੋਰਾਵਹਿ॥ ਸਰ ਜੀਉ ਕਾਟਹਿ ਨਿਰ ਜੀਉ ਪੂਜਹਿ ਸਭਿ ਬਿਰਥੀ ਘਾਲਿ ਗਵਾਵਹਿ” (1264)** ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਚੋਂ ਗੁਰੂਆਂ-ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਫਿਰ

ਅਖੌਤੀ ਸਾਧ ਲਾਣੇ, ਚਾਲਬਾਜ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਪੱਥਰ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਹਿਸਾਬਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਂਦੀਆਂ ਪੀਦੀਆਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਨਹੀਂ “**ਨਾ ਕਿਛੁ ਬੋਲਹਿ ਨਾ ਕਿਛੁ ਦੇਹਿ (1160)**” ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਬੱਚੇ ਬੁੱਢੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਅਜਾਂਈ ਰੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਓ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਨਾ ਮਿਲੇ ਪਰ ਜੋਤਾਂ ਤੇ ਚਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਸਾੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾ ਲੋੜ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਰੁਮਾਲੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦ ਭਾਵੇਂ ਪਾਟੇ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੰਗਾ ਫਿਰੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਪੜਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡਾ ਧਨ ਨਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਗਦੀ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜ਼ਾਈਆਂ ਚੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਭੋਗ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਲਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਧਰਤੀ ਸੁੱਤੀ ਹੈ ਹਲ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ, ਬਿੱਲੀ ਰਸਤਾ ਕਟ ਗਈ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਰਾਂਦਾਂ ਪੂਜਣੀਆਂ, ਮੜੀਆਂ ਮੱਠਾਂ, ਕਬਰਾਂ, ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਜਣਾ, ਮੰਗਲ ਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸਿਰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੌਣਾ ਆਦਿਕ।

ਅੱਜ ਬਠਿੰਡੇ(ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਾਨਕਸਰੀਏ ਸਾਧ ਨੇ ਨਵਾਂ ਭਰਮ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 37 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਗੰਨਾ (ਕਮਾਦ) ਬੀਜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸੁਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਪੜਾਸੇ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਗੁਰੂਆਂ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤਾ ਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਇਵੇਂ ਵਸਤਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਮੱਝਾਂ ਗਾਵਾਂ, ਬੱਕਰੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸੁਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਦੁੱਧ ਵੀ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣਿਆਂ ਘਿਓ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਰਾ ਸੋਚੋ, ਤੁਸੀਂ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹੇ ਮਰਜੀ ਪਾਠ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇ ਕਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਫਟਕੜੀ ਪਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਅਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਿਲਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਵਾ ਜੋ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਚ ਨੀਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ। ਇਹ ਸੁੱਚ-ਭਿੱਟ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਾਧ ਸੰਤ ਕਿਹੜੇ ਪਾਠ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਲੈਣਗੇ? ਕੀ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸੂਦਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਆਈ ਹਵਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਖੰਡੀ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਨਹੀਂ, ਇਹ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਪਾਠ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵਹਿਮ ਪਾ ਕੇ, ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ, ਪੈਸੇ ਬਟੋਰ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਹਲਵਾ ਮੰਡਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮਹਿਲ ਨੁਮਾ ਡੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਿਆਂ, ਵਹਿਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜ਼ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਹਿਜੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸਿੱਖ ਨੇ ਹੁਕਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ? ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਸਾਦਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣਾ, ਕਿਸੇ ਸਾਧ ਸੰਤ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਮਨਘੜਤ ਸਾਖੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਘਸੋੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜੋ ਗੁਰਤਾ ਪਦਵੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਾਮਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੌਮ ਦੀ ਅਧੋਗਤੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਤਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਭਰਮ ਪਾਖੰਡਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਮਸਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ। ਕੁੱਝ ਨਾਰੀਅਲ ਜੋਤਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਧੂਪਾਂ ਬਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁੱਗ ਜੁੱਗ ਅਟੱਲ ਆਦਿਕ ਰਾਮਾਇਣ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਹਿਰਾਸ ਦੇ ਪਾਠ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਕਰਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕਿਰਤਮ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਸਗੋਂ “**ਪੂਜਾ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਪਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾ, ਦੀਦਾਰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ**” ਪਰ ਅੱਜ

ਪੂਜਾ ਮੂਰਤਿ ਕੀ, ਪਰਚਾ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ, ਦੀਦਾਰ ਅਖੌਤੀ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਦਾ” ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਦੇ ਭੇਖਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਪਾਖੰਡਾਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ “**ਕਰਮ ਧਰਮ ਪਾਖੰਡ ਜੋ ਈਸਹਿ ਤਿਨਿ ਜਮ ਜਾਗਤੀ ਲੂਟੈ (747)**” ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ “**ਹੋਰ ਕਚੀ ਹੈ ਬਾਣੀ॥ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਕਚੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਝੁ ਹੋਰ ਕਚੀ ਬਾਣੀ (ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ)**” ਜਿਨੇ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਡੇਰੇ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਹਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾ ਕੇ “**ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਕੀਤੋਸੁ ਆਪਨਾ ਪੰਥ ਨਿਰਾਲਾ**” (ਭਾ.ਗੁ.) ਭਾਵ “**ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ**” ਸਾਜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਸਾਧ-ਡੇਰੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਤਾਂ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡ, ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੱਸ ਕੇ ਅਗਿਆਨੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁਟਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਸਮਝਾਂਗੇ? ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਡੇਰਾਵਾਦ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ? ਜੋਤਾਂ ਧੂਪਾਂ ਨਾਰੀਅਲ ਕੁੰਝ ਰੱਖਣੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ? ਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਇੱਧਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇਦਾਰ ਜਾਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਜੇ ਪੰਥਕ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਪਾਖੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਪੁਕਾਰ-ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ “**ਕਹਿਤ ਕਬੀਰ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਛੋਡਹੁ ਮਨ ਕੇ ਭਰਮਾ॥ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਰੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਹੁ ਏਕ ਕੀ ਸਰਨਾ॥ (654) ਦੁਬਿਆ ਨ ਪੜਹੁ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਹੋਰਿ ਨ ਪੂਜਹੁ ਮੜੇ ਮਸਾਣ ਨਾ ਜਾਈ (634)**” ਅਤੇ “**ਗੁਰੂਸੰਤ**” ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਧਾਰਨ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ “**ਮਤਿ ਕੋ ਭਰਮਿ ਭੁਲੇ ਸੰਸਾਰਿ॥ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ (864)**”

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਹੀਂ ਰਖਵਾਈ।

ਸਾਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਦੇ ਗੱਦੀ-ਨਸ਼ੀਨ ਪੀਰ ਕਾਦਰੀ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਗਿਲਾਫ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਵੇ ਭਰਿਆ ਬਿਆਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਉਘੜਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ ਹੈ ਕਿ “ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ । (ਕਿਉਂਕਿ) ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬੁਲਾਏ ’ਤੇ ਸਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰਖਣ ਲਈ ਆਏ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਜੀ ਨੇ 14 ਦਿਨ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ’ਤੇ ਤਪ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਪਰ, ਸਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਖ਼ਤੀ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸੇਵਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਵਸਤਾਂ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਸਾਂਭੀ ਬੈਠੇ ਹਨ”।

ਪੀਰ ਕਾਦਰੀ ਜੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸਾਂ (ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਮੁਕੱਦਸ ਮੱਕੇ ‘ਕਾਬੁ’ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ? ਜਦ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਹਾਵਲਪੁਰ ਰਿਆਸਤ ਵਿਚਲੇ ‘ਉੱਚ ਸ਼ਰੀਫ’ ਨਾਮੀ ਸਥਾਨ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੀਰ ‘ਸੱਯਦ ਜਲਾਲ ਸਾਨੀ ਮਖ਼ਦੂਮ ਰੁਕਨੁੱਦੀਨ’, ਜਿਹੜੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਨਕੀ ਦੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸਨ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਬੀ-ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੀ ਸੋਝੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਰ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਖੜਾਵ (ਕੌਂਸ) ਯਾਦਗਾਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਕੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਦਿਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਈ । ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਧਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕੌਂਸ ਦੀ ਮੱਕੇ ਅੰਦਰ ਪੂਜ ਕਰਾਈ’ । ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਕਮਾਲੀਆ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਮੁੱਤਾਬਿਕ ਪੀਰ ਜੀ ਦੇ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਖੜਾਵ ਮਜ਼ੂਦ ਹੈ। (ਦੇਖੋ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਦਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ੨੬ਵੇਂ ਛੰਦ ਦਾ ਫੁੱਟ ਨੋਟ)। ਪਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ

ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਦਾਸ (ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ) ਇਸ ਪਾਸੇ ਨਾਹ ਜਾਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਕਰਿਣ ਵਾਲੇ ਪੀਰ ਕਾਦਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਦਸਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰਖਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ।

ਇਹ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮਿਲਗੋਭਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਸੰਨ ੧੮੪੮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਈ ਗਈ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਤਾਰੀਖ਼-ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਮੌਲਵੀ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦੀਉਦੀਨ ਉਰਫ਼ ਬੁਟੇਸ਼ਾਹ ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਘੜਤ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਉੱਚਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਈਂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਤਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੋਟਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੋਭਦਾ । ਕਿਉਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਨ ੧੫੮੮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਨ ੧੮੮੮ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾ:੬੯ਵੀਂ, ਦੋਹਾਂ ਗੁਰਬਿਲਾਸਾਂ ਪਾ:੧੦੯ਵੀਂ, ਬੰਸਾਵਲੀ ਨਾਮਾ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ (ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼) ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਦਿਕ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਦੇ ਨੀਂਹ ਰਖਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਢਾਈ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾਹ ਲਗਾ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਾਈਂ ਜੀ ਨੇ ਰੱਖੀ ਸੀ ? ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਨੀਂਹ ਰਖਣ ਤੋਂ ੨੬੦ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਅਚਾਨਕ ਮੌਲਵੀ ਬੁਟੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਸੂਹ ਲਗ ਗਈ ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮਾਰਚ ੧੯੯੧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ' ਮੌਲਵੀ ਬੁਟੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੰਨਾ ੯੩ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ " ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇੱਟ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਰ-ਕਮਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਸੀ । ਇਹ ਕਦੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਤੋਂ ਰਖਾਈ ਹੋਵੇ" ।

ਭੁੱਲ-ਚੁੱਕ ਮੁਆਫ਼ । ਗੁਣਵੰਤਿਆਂ ਪਾਛਾਰ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ, ਨਿਉਯਾਰਕ ।
ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਆਨਰੇਰੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ।

ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੋ!

ਇਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗਾ (ਪ੍ਰ:)

ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਚਰਚਾ ਜਨ ਸਾਧਾਰਣ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਤੇ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਵੋਟਾਂ ਬਾਰੇ। ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਬਾਰੇ। ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੇ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ" ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੀ ਮਨ ਖੁਭਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਲਗਪਗ ਛੇ ਸੌ ਸਫ਼ੇ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ ਪੌਰਾਣਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਕਿਤਨੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸੋਚ ਕੇ ਹੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤ ਲਿਖਕੇ ਮੁਬਾਰਕਵਾਦ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਭੀ ਛਪ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਸਕੂਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਂ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ "ਸਪੱਕਸ ਮੈਨ" ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਛਪਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਜਾਣ (ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ) ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਦਾਸ ਦੀ ਕਥਾ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਭੀ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਭੀ ਸੁਣਿਆ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਅਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਲੈ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਛੇ ਕੁ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਵਕਤ ਸਿਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਇਹ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਗੁਰ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬਿਤਾਏ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਮੋਤੀ ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਸਾਡੇ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ

ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ, ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਬੋੜ੍ਹੇ ਬੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸੁਆਦਲੇ ਪਦਾਰਥ ਛੁਕਣ ਲਈ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਅਪਣਤ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਗਿਆਨ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਦਰਿਆ, ਅਥਾਹ ਸਮੁੰਦਰ, ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਪਰੱਤਖ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ, ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ ਛੇ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸਰੀਰ। ਦਰਸ਼ਨੀ ਚਿਹਰਾ, ਤੋਲਵੇਂ ਸੰਕੋਚਵੇਂ ਪਰ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਸ ਰਾਗੀਆਂ ਢਾਡੀਆਂ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਸ: ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ। ਮਿੰਤਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵੈਨਾਂ ਭਰਕੇ ਦਸ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੁਣਨ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਾਖੰਡੀ ਬਾਬਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਥਾਂ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਘੱਟ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਮਨਮੁਖ ਮੰਦੀ ਹਰਕਤ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਘੰਟਾ ਕੀਰਤਨ, ਇਕ ਘੰਟਾ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਥਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਆਢ-ਗੁਆਢ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਾਈ ਭਾਈ ਭੀ ਆ ਬਿਰਾਜਦੇ। ਬੜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਰਖਾ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ਭੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਸ: ਜੀ ਉਥੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਈਰਖਾ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਅਗਲੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੂਰੀ ਹੋਵਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਗਪਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੱਠ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਲਿਖਕੇ ਪੜ੍ਹਕੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੋਥ ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵ ਨੂੰ ਸਾਥ ਭੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਤੁਸੀਂ ਆ ਕੇ ਮੇਰੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਸ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੌ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ।

ਇਕ ਘਟਨਾ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਭੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰੀ। ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਰੇਡੀਓ "ਪੰਜਾਬ" ਨਾਮੀ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰ: ਸ: ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤੀ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:00 ਵਜੇ ਤਕ ਦੋ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਯੋਗ ਖਰਚਾ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਹੀਨੇ ਬਾਈ। ਫਿਰ ਇਸਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਲਗਪਗ ਇਕ ਘੰਟਾ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਵਕਤ ਦੇਣਾ। ਬੋਲ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਫ਼ਮਚ ਫਿਰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਤਾ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਰੇਡੀਓ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਬਚਨ ਰੇਡੀਓ ਫ਼ਮਚ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਡਕਾਸਟ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਬਲਿਕ ਬੁਝ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਪਈ ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ (I D) ਨੰਬਰ ਰੇਡੀਓ ਫ਼ਮਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਛਗਿਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ ਸ: ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ। ਇਹ ਭੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਅੱਛਾ ਜਾਣਕਾਰ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਨੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ "ਗੁਰਮਤਿ ਤੇ ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ: ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਲੈਕਚਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਬਚਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਕੁਝ ਇਉਂ ਸੀ—'ਇਕ ਅਖੌਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਅੱਜਕਲ ਹਰ ਇਕ ਰਸਮ ਰੀਤ ਤੇ ਮਨੌਤ ਨੂੰ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਹੀ ਕਹੀ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲਗਪਗ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਨੁਕਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਰਹੁਰੀਤਾਂ ਦੇ ਜੜ੍ਹੀ ਕੁਹਾੜਾ ਵਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਨਮਤਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ? ਪਰ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਕੁਫਰ ਹੈ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:::

ਮੈਂ ਇਸ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦਾ ਸਾਂ, ਪਸੰਦ ਭੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸ: ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ। ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੋਰ ਫੋਨ ਮਿਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਨੰਬਰ ਡਾਇਲ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸਾਂ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਗਨਲ ਮਿਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਲਾਈਨ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ—'ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਸ: ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਮਨਮਤ ਬਾਰੇ ਸੋਹਣਾ ਬੋਲੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀ ਚੀਤ ਦੀ

ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਜੋ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤਕ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਲੋਕਾਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹਿਣਗੇ। ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਨਿਯਤਕ ਜਾਣਕਾਰ ਲੋਕ ਸਿਰ 'ਤੇ ਖੱਫਣ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਹਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੀ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਜਿਹਾਰੇ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰ ਲੋਕ ਕੋਈ ਦੀਵਾ ਲੈ ਕੇ ਭੀ ਢੂੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਲੱਭੇਗਾ। ਜੇ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਲਾਜ ਦਾ ਬਾਨਣੁੰ ਭੀ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰੋਗ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ ਲਾਠੀ ਲੈ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਬਸ ਇਉਂ ਸਮਝ ਲਉ ਕਿ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਵੈਦ ਹਨ, ਪੰਥ ਨੂੰ ਲਗ ਚੁੱਕੇ ਰੋਗਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਥ ਦਾ ਹਾਲ ਵੇਖੋ। ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਡਾਂਗਾਂ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਕੁੱਟਣ ਲਈ ਲੱਭਦੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੈ ਨਾ ਕਮਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ?

ਰਹੀ ਗੱਲ ਮਨਮਤਾਂ ਜਾਂ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਣ ਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰੋ ਮੂੰਹ ਜਬਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ, ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਕਰਮਕਾਂਡ ਵੇਖੋ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੋਕ ਵਿਚ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦਿਸ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਰਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਿਰਿਆ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਇਕ ਬਾਹਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਤੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਬਾਕੀ::: ਉਹੀ ਕੁੰਭ, ਜੋਤਾਂ, ਨਾਰੀਅਲ, ਧੂਫ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੱਖੇ, A C ਰਜ਼ਾਈਆਂ ਤਲਾਈਆਂ। ਭੋਗ ਲਗਵਾਉਣੇ, ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ, ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ ਪਾਠ, ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ, ਵਰਤ, ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਜਾਤਪਾਤ, ਦਾਜ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ, ਲੜਕੀ ਮਾਰ ਦੇਣੀ (ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ) ਨੂੰ ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਣਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਪੁਜਾਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਾਤਾਂ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉਸਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਉੱਪਰ (ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ) ਸਰਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੀਤਾਂ ਹਨ। ਕੀ ਆਮ ਸਿੱਖ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਵਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ? ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਮੰਤਰ ਪਾਠ ਜਾਪ ਤੇ ਸੰਪਟ ਪਾਠ ਆਦਿ ਕਰਵਾ ਕੇ 'ਫਲ' ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਤੇ ਚੌਧਰ ਚਮਕੌਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮਾਤਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਗੋਲਕਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਪਾਟਦੇ ਸਿਰ, ਲਬਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ, ਚਲਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛਿੱਪੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਤੇ ਨਵੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੰਗਣ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰਾਭੋਤਕ ਸਾਖੀਆਂ ਪੌਰਾਣਕ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕੱਚੀਆਂ ਪਿਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ (ਧਾਰਨਾਵਾਂ) ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅੱਗੇ ਪਰੇਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਧ ਬਾਬੇ ਵੱਖਰੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਾਲੇ ਪਾਠ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਨਮਤੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹਨ। ਦੋ ਮੀਟਰ ਦਾ ਪਟਕਾ ਸਿਰ 'ਤੇ, ਲੰਮਾ ਝੰਗਾ ਲੱਤਾਂ ਨੰਗੀਆਂ, ਹੱਥ ਵਿਚ ਮਾਲਾ, ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਨਾਲ ਗੜਵਈ। ਲੰਮੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ A C ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਅਸਥਾਨ। ਜਾਦੂ ਮੰਤਰ ਧਾਗੇ ਤਵੀਤ ਪੁੱਛਣਾ ਦੱਸਣਾ, ਪਾਣੀ ਕਰਕੇ ਦੇਣਾ, ਕਾਰਜ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣੀ:::ਕੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਬਿਪਰਨ ਕੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਨੇ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਲਗਦੀ। ਜੇ ਪੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ

ਉਤੇਜਨਾ ਵਿਚ ਆਕੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਗਰ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਸ ਜੁਆਬ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹੈ:::। ਅਨੁਰਾ ਕੁ ਮਿੰਟ ਦਾਸ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਬੋਲ ਕੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸੁਰ ਬਦਲ ਗਈ। ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁੱਸਾ ਘਟ ਗਿਆ। ਨਾਲੇ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ: ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰ: ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਕਤ ਸਿਰ ਆਣ ਪੁੱਜੇ। ਡਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ USA ਵਾਲੇ ਭੀ ਉਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਗਵਾਰ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦਸ ਕੁ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਦਾਸ ਨੇ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਬਣਦਾ ਸਰਦਾ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਵੀਰਾਂ ਪ੍ਰ: ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ: ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਕਦੀ ਭੀ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਾਂਗੇ।

ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹੋਰ ਜੋ ਬੜੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿਗੂਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਸਹੇੜਦੇ ਹਨ।

ਨੰਬਰ ਇਕ—ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ) ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਵਾਪਸ ਟੁਰਨ ਲੱਗੇ, ਮਿੱਤਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਰੁਕ ਜਾਉ, ਭੋਗ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਛਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਫੜਕੇ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਠਹਿਰੇ ਜੀ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਛਕਣਾ? ਨਹੀਂ ਭਾਈ ਤੂੰ ਹੁਣੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ, ਇਹ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਕ ਹੰਕਾਰੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਲੰਗਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਖਾਂਵਾਂ। ਬਿਨਾਂ ਛਕੇ ਪਰਤ ਗਏ।

ਦੂਜੀ—ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸਤਿਹਾਰ ਛਪਿਆ। ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਨੰਬਰ ਮਿਲਾਇਆ। ਅੱਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਬੋਲੇ, ਹਾਂ ਜੀ ਦੱਸੋ? ਮੈਂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਲੱਗਣ ਵਾਸਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਂ ਜੀ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਾਸਤੇ ਚੰਗਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਂ ਹਾਂ। ਦੱਸੋ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀਆ ਹੋਵੇ? ਮੋਨਾ ਹੋਵੇ? ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋਵੇ, ਵਿਭਚਾਰੀ ਹੋਵੇ? ਗੋਲਕ ਚੋਰ ਹੋਵੇ? ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ? ਹਾਂ ਜੀ ਮੈਂ ਇਹੀ ਤਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗੁਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਤਨਖਾਹ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਕਿ ਚਪਤਾਸੀ? ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂਦਾਰ ਲੋਕ ਜਿੰਨੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਮੈਨੂੰ ਜੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿੰਨੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਉ। ਹਾਂ ਹੋਰ ਸੁਣੋ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ? ਦਾੜ੍ਹੀ ਕੇਸ ਮੁਨਾਏ ਹੋਏ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਿੰਨੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਕੰਠ ਹਨ? ਕਿੰਨੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਗਿਆਨ ਹੈ? ਕਦੀ ਹੱਥੀਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਗੋਲਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ::: ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜਥਾਨ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਬੋਲੋ, ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਨੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।

ਤੀਜੀ—ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਖੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ (ਮੁਖੀ ਗਿਆਨੀ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ) ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਕਰੀਰ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ— 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਓਏ ਅਟਕ ਤੂੰ ਅਟਕ ਜਾਹ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਅਟਕੇਗਾ ਰਾਹ ਦੇਦੇ। ਤੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਅਟਕ ਗਿਆ, ਵੇਹਦੇ-ਵੇਹਦੇ ਗੋਡੇ ਗੋਡੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਸਮੇਤ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ

ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ।” ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਹਾ—ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਨਾਮੀ ਢਾਡੀ ਬੁਲਾਰੇ ਹੋ। ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋ। ਸੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕੇ ਹੋ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਾਂਦੇ ਪਹਿਨਦੇ ਹੋ। ਕੋਠੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਮਿਲਖਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ। ਪਰ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਘੋਰ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਆਖਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ:…।” ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ! ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਆਖੋ, ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਅਪਮਾਨ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।” ਦਿਲਬਰ ਜੀ ਬੋਲੇ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦਰਿਆ ਅਟਕ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ ਆਖੇ ਲਗ ਕੇ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ‘ਮੋਸਮੀ ਬਰਸਾਤੀ ਨਾਲਾ’ (ਸਰਸਾ ਨਦੀ) ਭੀ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਪਰਿਵਾਰ ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਵਿੱਛੜ ਗਏ:…? ਫਿਰ ਦੱਸੋ ਅਟਕ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਠੱਲ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇਕ ਸਿੱਖ ਮਹਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ? ਦਿਲਬਰ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਗੱਡੇ ਗਏ। ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਾ ਅਹੁੜਿਆ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਟੁਰ ਗਏ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਅਣਗਿਣਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਹ ਅਮੁਕ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬੜਾ ਸਾਦਾ ਹੈ, ਖਾਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਛੁਕਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਕਰਕੇ ਫਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜੂਸ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਫੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਰਥ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰੋ: ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਮਾਇਣ ਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ T V ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਮੈਟਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮਿਥਿਹਾਸ ਕੋਸ਼ ਲੇਖਕ ਜੌਹਨ ਡੋਸਨ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਛਪੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾਸ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਹ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰੇਲ ਕਾਰ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਭੀ ਲਿਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਲਗਾਤਾਰ।

ਇਸ ਨਿਮਾਣੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸੈੱਟ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਅਜੀਜ ਹੈਂ, ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਲੱਭ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਰਾ, ਪੰਨਾ, ਬਾਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਹ। ਦਾਸ ਨੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚਾਰੀਆਂ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਭੀ ਬਣੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭੀ ਅਣਗਿਣਤ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਭੀ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅੱਜ ਤਕ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਜੀਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂਗਾ। ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਡੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਅਵੱਸ਼ ਲਿਖਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਲੋਕੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਬਦਾਮੀ ਦੀਆਂ ਗਿਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਨਰਮ ਤੇ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਹਨ।

ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਕੇ ਖਿਮਾਂ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਦਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਸ ਲਗਦੇ ਹਰ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਮਾਨਸਿਕ ਖੜੋਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਜੇ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ, ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਨਵੀਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਮਾਤਰ ਹੀ ਲਗਦੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਬੰਨ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਚਣ ਦਾ ਢੰਗ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਵੇਖਣ ਪਰਖਣ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲੀਂ ਤਕ ਕਾਲਾ ਅਛਗਾਨਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਹ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨ ਫਿਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਣ, ਗੁਰਮਤਿ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਦਿਆ ਨਗਰ, ਨੇੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 0175-2283316

[ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗਾ ਅਜਕਲ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾਰ ਪਾਸੋਂ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੀ। (716) 536-2346]

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ New York

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ 30 ਅਗਸਤ 2006 ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ (ਬਠਿੰਡੇ) ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਤਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਲਟ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਦਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਦਮਦਮਾ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ) ਵਾਲੇ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ‘ਸੋ ਪੁਰਖ’ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ (ਜਿਹੜੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰੀ ਆਦਿ ਬੀੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ) ਦੇ ਸਮੇਤ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਵਰਤਮਾਨ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਬੀੜ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਸੰਮਤ 1739 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੰਨ 1682 ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਰਲਭ ਬੀੜ, ਜੋ ਕਰ ਜੂਨ ੮੪ ਦੇ ਘਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਰੀਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਮਹਿਰੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ ਜੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਰੈਂਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੰ: 97 ਵਿੱਚ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਜੂਨ 1977) ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨੇਹਾ ਹੁਰਾਂ ਵਲੋਂ 3 ਅਕਤੂਬਰ 1976 ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਹਿਰੂਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਲਿਖਤੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਆਦਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਦਮਦਮਾ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ) ਉਹ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ‘ਆਦਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ’ ਦੀ ਬੀੜ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ ਤੇ ਨਾਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਬੀੜ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਵਾਈ ਸੀ’। ਸੋ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸੰਮਤ 1762 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੰਨ 1705 ਵਿੱਚ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ (ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ) ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 23 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਕਾਰਜ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਲਈ ਮੁੱਢਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਤਵ ਪੂਰਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ (ਸੰਨ 1676) ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੀ ਗੁਰਆਈ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਭਵਿਖ ਵਿਚਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਭੁਲ-ਚੁੱਕ ਮੁਆਫ। ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ, ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਆਨਰੇਰੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ। ਹਾਲ ਨਿਊਯਾਰਕ। ਮਿਤੀ: ੧੫ ਅਗਸਤ ੨੦੦੬

ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਦਸਤਵੇਜ਼

‘ਅਖੌਤੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ’ (ਲੇਖਕ: ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ)।

ਸਮੀਖਿਆਕ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ) ਬਰੈਂਪਟਨ।

ਜਿਸ ਵੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਪੰਨੇ ਦਾ ਚਿਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ 176 ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਇੱਕ ਪੰਨੇ ਦੇ ਚਿਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਖ ਦੀ ਪੁਤਲੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਇੱਕ ਬਬੋਕ-ਬੁੱਧੀ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਦੀਵਾਰ ਨੂੰ ਰੇਤ ਦੀ ਕੰਧ ਵਾਂਗ ਕਿਰ ਕਿਰ ਕੇ ਗਿਰਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਵਿਆਰਥ ਗਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਜਾਗਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ‘ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ’ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰੀਏ ਪਿਆਰੀਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲਦੇ ਹੋਰ ਵੀਰਾਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਈਏ ਤੇ ਸਵਾਲ ਪਾਈਏ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਸਾਂ ਕੀ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ?

ਮੈਂ ਮਸਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਜੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ‘ਸੀਤਲ’ ਦੇ ‘ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਸੋਮੇ’, ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਤੇ ਗੁਰਮਤ ਮਾਰਤੰਡ, ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ‘ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ’ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ‘ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ’, ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤੇ ਡਾ.ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਾਲੇ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਕਾਫੀ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੀਆ ਹੀ ਨਹੀ ਕਰਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਤਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਘੱਟੀਆ ਹੋ ਨਿਬੜੇ ਜੱਥੇਦਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੀ ਕੂੜੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ.ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਚੌਪਈ ਦੇ ਕੱਟਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਨਰ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਚਾਲ ਵੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨੇ ਹੀ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ: ਦੋਹਰਾ ॥

ਗੁਰ ਨਿਦੇਸ ਸੁਨਿ ਤਬ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਭ ਜੰਝੂ ਕਰ ਧਾਰਿ ॥

ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਪੁਤ੍ਰ ਗਰਿ ਲਾਗੇ ਪ੍ਰੋਹਤ ਡਾਰਿ ॥ 177 ॥

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਕਹਿ ਨਹਿ ਡਾਰਿ, ਹਮ ਜੰਝੂ ਅਸਿ ਹੋਇ ॥

ਗੁਰੂ ਰੀਤਿ ਜੇ ਹੋਇ ਹੈ ਅਥੈ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋਇ ॥ 178 ॥

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:- ਜੰਝੂ ਨਾ ਪਾ, ਮੇਰਾ ਜੰਝੂ ਤਲਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਰੀਤ ਹੈ। ਅਧਿ 5, ਪੰਨਾ 135 ਗਿਆਨੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਿਚ ਪਾਠ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:- ਦੋਹਰਾ ॥

ਗੁਰ ਨਦੇਸ ਸੁਨ ਬਿਪ੍ਰ ਤਬ ਸੁਭ ਜੰਝੂ ਕਰ ਧਾਰਿ ॥

ਕਰ ਪੂਜਾ ਗੁਰੁ ਪੁਤ੍ਰ ਗਰ ਲਾਗੇ ਪ੍ਰੋਹਤ ਡਾਰ ॥ 90 ॥

ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਕਹਯੇ ਹਮ ਗਰੇ ਜੰਝੂ ਹਰਿ ਅਸਿ ਪਾਇ ॥

ਕੁਲ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੁਲ ਰੀਤ ਕਹਿ ਪਾਯੇ ਗਰ ਹਰਖਾਇ ॥ 91 ॥

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:- ਅਸੀਂ ਜੰਝੂ ਇਦਾਂ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਹਤ ਨੇ ਕੁਲ ਦੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੰਝੂ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਸ ਜੰਝੂ ਦਾ ਫਾਹਾ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਾਦੇ-ਪੜਦਾਦੇ ਨੇ 125-150 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡਿਆ ਸੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਏ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੇ ਮੁੜ ਉਸੇ ਜੰਝੂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਪੰਡਿਤ ਕੋਲੋਂ ਜੰਝੂ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੁਲਮ ਵਿਰੁਧ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੈ। ਜੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜੰਝੂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟਾਹਰਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਛੱਡ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ। ਪਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਐਸਾ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੌਲਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਲਿਖੇ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਕਤ ਲੰਘਾਏ ਪੰਥ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ 'ਅਖੌਤੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ' ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਜੋ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨੇ ਬੜੇ ਉਪਰਾਲੇ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰਦਾ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਕਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵੀ ਪੱਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵੀ ਭੰਗ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੀ ਭੰਗ ਪੀਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤ ਮੁੱਠਾਂ ਭੰਗ ਦੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਪੀਹੜੀਆਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦੀ ਬਖੀਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ ਜਾਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਉੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਰਾਪ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੁਗਲੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਲਤਨਤ ਨੂੰ ਵੀ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਕੋਲੋਂ ਘੋੜੇ ਚੋਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਾਣੀ ਆਪ ਹੀ ਚੋਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਲੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਰਜੇ ਵਾਂਗਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਘੋੜੇ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ, ਹੀ ਆਪਣੀ ਇਸ਼ਕ ਮਿਜ਼ਾਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋੜ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪ ਵੈਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਲਹੌਰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਆਪ ਭੰਗ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦੀ ਸਨ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਰ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦਾ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਜਾਣਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਸੂਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਜੇ ਬੰਦਾ ਬਦਲਦਾ ਨਹੀ ਤਾਂ ਧਰਮੀ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀ। ਪਰ ਧਰਮੀ ਬਣਨਾ ਹੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅੱਛੀ, ਚੰਗੀ ਨਿਰਭਉ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂ ਸਕੇ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਘੋੜੇ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਲਈ ਦੁਸ਼ਾਲੇ ਚੋਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰਾਣੀ ਮਹਾਂਰਾਣੀ ਦੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ। ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਕਰਕੇ ਕੇ ਸ਼ਾਹ ਕੋਲੋਂ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਘਾਹੀ ਨਾਲ ਘਾਹ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਘਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਫੁਰਸਤ ਸੀ? ਬਾਕੀ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਘੋੜਿਆਂ ਲਈ ਘਾਹ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਸੱਤ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਨੀਯਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਿਰੋਲ ਗੱਪ ਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਵਾਚ ॥

ਯਾ ਕਾ ਮੇਲ ਸਹਸ ਦਿਨੁ ਲੀਜੈ। ਪੁਨਾ ਨੌਕਰੀ ਹਮਰੀ ਕੀਜੈ।

ਰਪਯਾ ਸਾਤ ਸੈ ਰੋਜ਼ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ। ਘਾਸ ਲਿਆਇ ਸੇਵ ਹੈ ਧਾਰਾ ॥ 278 ॥

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੂਠ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨੇ ਕਰਤੀ ਮਿਹਨਤ ਦੁਆਰਾ ਨੰਗੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪੁੰਨ-ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵੀ ਅਸਾਮ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁਤਰ ਦਾਤ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੁੰਨ-ਦਾਨ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਸੂਲ ਭਾਵ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਕਰਣੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਨਤ ਮਨੋਤ ਨਾਲ, ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਨਾਲ, ਮਿਨਤਾਂ ਤਰਲਿਆਂ ਨਾਲ, ਪਾਠ ਪਠੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇ ਸੁਖਣਾ ਸੁਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਣ ਹੈ: ਪਉੜੀ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਬਹੁਤੁ ਘਿਣਾਵਣੇ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਬੇਦ ਪੜਾਵਣੇ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਤੀਰਥਿ ਨਾਈਐ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਧਰਤੀ ਧਾਈਐ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਕਿਤੈ ਸਿਆਣਪੈ ॥

ਨਾ ਤੂ ਆਵਹਿ ਵਸਿ ਬਹੁਤਾ ਦਾਨੁ ਦੇ ॥

ਸਭੁ ਕੋ ਤੈਵੈ ਵਸਿ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰਾ ॥

ਤੂ ਭਗਤਾ ਕੈ ਵਸਿ ਭਗਤਾ ਤਾਣੁ ਤੇਰਾ ॥ 10 ॥ {ਪੰਨਾ 962}

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਣ ਬੂਠਾ ਹੋ ਨਹੀ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੁਤਰ ਦਾਤ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਜੋ ਆਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਹਨ, ਨੇ ਮਿਨਤਾਂ ਤਰਲੇ ਕਿਉਂ ਕਰਨੇ ਸਨ?

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਇਤਹਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾ ਵਾਕਿਫ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਰਫ 9 ਸਾਲ ਜਾਂ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਸ ਚੁਕਿਆ

ਸੀ। ਇਸ ਵਾਕੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਖੁਨ ਵਿਚ ਰੱਚ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਵਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਤਾਂ ਤੂਠਾਂ ਦੀ ਬੋਰੀ ਭਰ ਕੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵੰਡਣ ਤੇ ਇਹ ਬੋਰੀ ਮੁਕਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ।

ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਵ ॥
 ਕਹਿਲੂਰ ਮੈ ਬਾਂਧਿਯੋ ਆਨਿ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਗਾਵ ॥
 {ਅਧਿਆਇ 8, ਪੰਨਾ 79}
 ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤੱਗ ਨਾ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥
 ਹੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਰ ॥ 37 ॥
 ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਤਿ ਬਿਤਏ ॥
 ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥
 ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥
 ਕੁਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ 38 ॥

ਇਹ ਪੰਗਤੀਆਂ ਇਹ ਜਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਜੋ ਭੰਗਾਨੀ ਦੇ ਜੁੱਧ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ। ਮੂੜਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਟੰਗ ਟੰਗ ਕੇ ਮਾਰਿਆ। ਪਰ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੰਦ ਪੁਰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟੰਗ ਟੰਗ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ) ਬਰੈਂਪਟਨ। ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਨੇਡਾ ॥

ਮਿਲਣ ਦੇ ਪਤੇ: -

Charnjit Singh Bal, Bunaby B.C. Phone: - 604 299 2224,

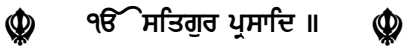
E-mail: - charnjit@sikhsundesh.net

Surat Singh Bal, Brampton, Ont. Phone: - 905 450 8082,

E-mail: - piarbal@hotmail.com

Nanak Singh Pustakmala Amrirsar, Phone: - 91183 2553697,

E-mail: - kulbirsuri@yahoo.com

ਗੁਰਸ਼ਬਦ ਵੀਚਾਰ

GGs: Page - 83 (3)

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੪ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ - ਪੰਨਾ ੮੩ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥ ਫਕਤ ਜਾਤੀ ਫਕਤੁ ਨਾਉ ॥ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਇਕਾ ਛਾਉ ॥

ਆਪਹੁ ਜੇ ਕੇ ਭਲਾ ਕਹਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਪੈ ਜਾ ਪਤਿ ਲੇਖੈ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥

ਅਰਥ: ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਭਾਈ! ਆਪਣੀ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਡਿਆਈ ਉੱਪਰ ਅਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੇਕ ਭੀ ਕਹਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਪਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ 1੧।

Guru Nanak Sahib teaches us that no one should be proud of ones caste and fame because the Almighty God alone

sustains everyone with His benevolence. If someone claims himself to be a good person, it is of no use. **Guru Nanak Sahib** advises that greatness of a person could only be known if such a person is successful in attaining emancipation. (1)

ਮ: ੨ ॥ ਜਿਸੁ ਪਿਆਰੇ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਮਰਿ ਚਲੀਐ ॥

ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ਤਾ ਕੈ ਪਾਛੈ ਜੀਵਣਾ ॥ ੨ ॥

ਅਰਥ: ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਭਾਈ! ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਅਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣਾ ਫਿਟਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। 12।

Guru Angad Sahib explains that when any person truly develops love with the Creator then one should abandon his/her ego as otherwise it is worthless to live in ones egoism. (2)

ਪਉੜੀ ॥ ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਧਰਤੀ ਸਾਜੀਐ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਦੀਵੇ ॥

ਦਸ ਚਾਰਿ ਹਟ ਤੁਧੁ ਸਾਜਿਆ ਵਾਪਾਰੁ ਕਰੀਵੇ ॥

ਇਕਨਾ ਨੋ ਹਰਿ ਲਾਭੁ ਦੇਇ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਥੀਵੇ ॥

ਤਿਨ ਜਮਕਾਲੁ ਨ ਵਿਆਪਈ ਜਿਨ ਸਚੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੇ ॥

ਓਇ ਆਪਿ ਛੁਟੇ ਪਰਵਾਰ ਸਿਉ ਤਿਨ ਪਿਛੈ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਛੁਟੀਵੇ ॥ ੩ ॥

ਅਰਥ: ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਝ ਸਮਝੋ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਦੇਣ ਲਈ ਚੰਦ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਬਣਾ ਕੇ, ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਹੜੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੱਚੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਝ, ਐਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਜੀਉਣਾ ਸਫਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧ ਲੈ ਕੇ, ਹੋਰ ਜੀਵ ਭੀ ਸੰਸਾਰਕਿ ਝੁਮੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। 1੩।

The Almighty God has created this Universe by providing Moon and Sun as the two luminaries. After establishing the creation, all have been made to engage in their professions. Those persons, who have been blessed by God, have become Guru-minded persons, having attuning themselves with **Naam** of the True Lord. Thus, they cease to realize any worldly pain. They not only attain emancipation themselves but all other family-members as well as other persons, who follow them also benefit from their noble deeds. [GGs: Page 83 - 3]

{Sikh families are requested that they should themselves read and understand the Essence of Divine Word enshrined in the **Guru Granth Sahib**. Valuable guidelines are also provided in the **Sikh Reht Maryada** (1945, SGPC) readily available in the **Gurduara Sahib**. Sikhs do not believe in any caste or creed as we all are like brothers and sisters, where none is high or low }

[Please also click: www.sikhmarg.com; www.ggsacademy.com;

www.thelivingtreasure.org]

Free distribution by Sikh Khalsa Mission Inc.

This issue comes to you in printed form due to the generosity of the Sikh Sangat of Greater Richmond, Virginia. We are grateful to the donors and Dr. Baljit Singh Sidhu who made the effort to solicit donations, collect them and transmit them to us. Only if we could have six fund drives like this every year, will we be able to print and distribute 2000 copies of each issue. Cost of each printing and mailing is \$2100.00. If any of the readers can help us in raising that amount of money they should contact us and let us know which issue they would like to sponsor, including the next issue, November-December 2006. Otherwise we will simply prepare an electronic issue for our website and mailing to those whose email addresses we have. We invite our readers to give us their email addresses. There will be no more personal requests to individuals for help in procuring funds. Those who feel strongly that the printed version of this publication should not fold should get involved to offer practical help. We do not stop from multiplying Gurdwara buildings where the primary activity is to misinterpret Sikhi. But we are reluctant to support causes relevant to the spread of correct Sikhi. This is an appeal, not to the masses but to those few thinking Sikhs who know all this but still fail to act. Please consider the Sikh Qaum that gave you identity as your family, which it is and treat it as such. Do something worthwhile for your community. Thank you. Editor

Realizing the need for correct information about Sikhism in the English language for the benefit of Diaspora youth, KTF requested S. Gurbachan Singh Sidhu, UK, to revise some of his books and write new ones. Mr. Sidhu is one of the founders of The Sikh Missionary Society of UK and Guru Nanak Charitable Trust, Mullanpur Mandi, Ludhiana. Of the many books and pamphlets in English that he has authored we have been able to afford to publish only four:

1. Sikh Religion and Christianity – 110 pages
2. Sikh Religion and Islam – 153 pages
3. An Introduction to Sikhism – 76 pages
4. Panjab and Panjabi – 177 pages

These are excellent books for Sikhs and non Sikhs alike. Reading these books you will get the real meaning of Sikhi, something that Gurdwaras have miserably failed to teach. These books are for free distribution. We invite our readers in the USA to order any combination of 40 books for a donation to KTF of \$100.00, including postage, and distribute them free to their family, friends, local sangats or schools operated by Gurdwaras. Your donation will help in the publication of The Sikh Bulletin.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
3524 Rocky Ridge Way
El Dorado Hills, Ca 95762

Address
Label
Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write '*do not mail*' across the label and return to sender.
If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.